

Stad Menen

Milieubeleidsplan 2010 – 2013

Vastgesteld in gemeenteraad d.d. 20 december 2010

Stad Menen

Milieubeleidsplan 2010 - 2013

Vastgesteld in gemeenteraad d.d. 20 december 2010

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE	3
ALGEMEEN KADER	7
I. Milieubeleid en wettelijk kader	7
I.1 Milieubeleid	7
I.2 Wettelijk kader	7
I.2.1 Het decreet houdende algemene bepalingen inzake het milieubeleid	7
I.2.2 Het decreet betreffende de voorkoming en beheer van afvalstoffen	8
I.2.3 Het Vlaams reglement inzake de voorkoming en het beheer van afvalstoffen	8
I.2.4 Het uitvoeringsplan milieuverantwoord beheer van huishoudelijke afvalstoffen	9
I.2.5 Het Milieuvergunningsdecreet	9
I.2.6 Het decreet houdende vermindering van het gebruik van bestrijdingsmiddelen door openbare diensten	9
I.2.7 De samenwerkingsovereenkomst 2008 – 2013 tussen de gemeente en het Vlaams Gewest	10
I.2.8 De wet op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging	10
I.2.9 Het decreet betreffende het integraal waterbeleid, bekkenbeheersplannen en deelbekkenbeheersplannen	10
I.2.10 Het decreet betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu	11
I.2.11 Het besluit van de Vlaamse regering betreffende de vegetatiewijziging	11
I.2.12 Het Bermbesluit	11
I.2.13 Het Bosdecreet	12
I.2.14 Het decreet betreffende de bodemsanering	12
I.2.15 Het decreet betreffende de mobiliteitsconvenanten	12
I.2.16 Agenda 21	13
I.2.17 Het Kyoto-protocol	13
II. Basisbeginselen voor milieubeleid	13
III. Procedure	14
III.1 Wettelijk vastgelegde procedure	14
III.2 Gevolgde stappen bij de opmaak van het milieubeleidsplan	15
IV. Visie milieubeleid Menen	16
MILIEUBELEID IN THEMA'S	19
I. Instrumentarium	19
I.1 Milieudienst	19
I.2 Invoeren lokale gegevens in Gewestelijke databanken	19

1.3 Toezicht en handhavingsbeleid _____	20
1.4 Duurzaamheid in eigen werking: interne milieuzorg en integratie _____	20
1.5 Participatie en maatschappelijk debat over het gemeentelijk milieu- en natuurbeleid _____	21
2. Afval _____	22
2.1 Situering en beleid _____	22
2.2 Acties _____	22
Actie 1: de bevolking stimuleren via initiatieven om optimaal aan afvalpreventie te doen _____	22
Actie 2: aanbieden thuiscompostering als alternatief _____	23
Actie 3: onderzoeken tot mogelijkheid logistieke ondersteuning wijkcompostering _____	23
Actie 4: de selectieve inzameling van afvalstoffen verder zetten en optimaliseren _____	24
Actie 5: sensibiliseren en controle tegen illegaal ontwijkgedrag zoals zwerfvuil en sluikstort _____	25
Actie 6: stad Menen zal zich inspannen om de stad rein te houden _____	26
Actie 7: bladkorven _____	26
Actie 8: afvalarme evenementen _____	27
Actie 9: hergebruik van afvalstoffen stimuleren _____	28
Actie 10: Asbest sensibilisatie en inzameling _____	28
3. Milieuverantwoord productgebruik _____	30
3.1 Situering en beleid _____	30
3.2 Acties _____	30
Actie 11: aankoop kantoorbenodigdheden _____	30
Actie 12: aankoop informatica _____	31
Actie 13: introductie milieuvriendelijke producten _____	31
Actie 14: gebruik van secundaire grondstoffen _____	32
Actie 15: wagenpark _____	33
Actie 16: duurzaam gebruik hout _____	33
Actie 17: sensibilisatie bevolking milieuvriendelijk consumeren _____	34
Actie 18: interne sensibilisatie _____	34
4. Water _____	36
4.1 Situering en beleid _____	36
4.2 Acties _____	37
Actie 19: verder afbouwen pesticidengebruik _____	37
Actie 20: medewerking aan boven- of intergemeentelijke planningsprocessen met betrekking tot waterlopen _____	38
Actie 21: sensibilisatie en maatregelen ter bevordering van het rationeel watergebruik _____	38
Actie 22: duurzaam (grond)waterverbruik milieuvergunningen _____	39

Actie 23: subsidiereglement _____	40
Actie 24: kwantitatief waterbeheer _____	40
Actie 25: uitbouwen doeltreffend rioolbeheer _____	41
Actie 26: herwaardering grachtenstelsel _____	42
5. Hinder _____	43
5.1 Situering en beleid _____	43
5.2 Acties _____	45
Actie 27: biomonitoring _____	45
Actie 28: sensibilisatie inzake geluid-, geur-, en lichthinder _____	45
Actie 29: klachten invoeren en opvolgen via MKROS _____	46
Actie 30: toezicht op inrichtingen _____	47
Actie 31: geluidsnormen evenementen _____	47
Actie 32: verder opvolgen dossiers aangaande bodem- en luchtverontreiniging door PCB en dioxines _____	48
6. Energie _____	49
6.1 Situering en beleid _____	49
6.2 Acties _____	50
Actie 33: energieboekhouding opstarten en/of verder opvolgen _____	50
Actie 34: doorlichting van de energieverbruiken van de bestaande gebouwen en (ver)bouw(ings)werken _____	51
Actie 35: maatregelen ter bevordering van duurzame energievormen zoals zonne-energie _____	51
Actie 36: sensibiliseren bevolking door gerichte sensibilisatieacties _____	52
7. Mobiliteit _____	54
7.1 Situering en beleid _____	54
7.2 Acties _____	55
Actie 37: duurzaam mobiliteitsbeleid in eigen werking _____	55
Actie 38: geluidshinder van verkeer zoveel mogelijk beperken binnen de bevoegdheid van de gemeente _____	55
Actie 39: structurele maatregelen om het fiets- en voetgangersverkeer en het openbaar vervoer te bevorderen _____	56
Actie 40: bevolking sensibiliseren om te kiezen voor duurzame mobiliteitsvormen _____	57
8. Natuur _____	58
8.1 Situering en beleid _____	58
8.2 Acties _____	60
Actie 41: opvolging en actualisering GNOP _____	60
Actie 42: toezicht op het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud _____	60
Actie 43: inspanning leveren om de natuurwaarden en het landschap van de Leievallei te behouden en te versterken _____	61

Actie 44: inspanningen om binnen de mogelijkheden randstedelijke groengebieden, beekvalleien en specifiek landschappen te behouden en versterken _____	62
Actie 45: bij het aansnijden van woongebieden wordt een groenstructuur op buurt- en wijkniveau uitgebouwd _____	63
Actie 46: subsidies en stimuleren van bevordering van ecologische waarden _____	63
Actie 47: ecologisch beheren bermen _____	64
Actie 48: uitbouwen netwerk van trage wegen _____	65
Actie 49: aanbieden educatief materiaal _____	65
Actie 50: initiatieven om natuurbeleving en de participatie van de bevolking te bevorderen _____	66
Actie 51: uitbouwen lokale en bovenlokale natuurgebieden _____	67
9. Bodem _____	68
9.1 Situering en beleid _____	68
9.1.1 Bodemverontreiniging _____	68
9.1.2 Erosiebestrijding _____	68
9.2 Acties _____	69
Actie 52: sensibiliseren omtrent stookolietanks en toepassing van het bodemsaneringsdecreet _____	69
Actie 53: uitvoeren verplichtingen bodemdecreet en VLAREBO _____	69
Actie 54: opmaak en uitvoeren erosiebestrijdingplan _____	70
10. Duurzame ontwikkeling _____	70
10.1 Situering en beleid _____	71
10.2 Acties _____	71
Actie 55: promotie lokale producten _____	71
Actie 56: fair trade _____	72
Actie 57: duurzaam bouwen en wonen _____	72

ALGEMEEN KADER

I. MILIEUBELEID EN WETTELIJK KADER

I.1 Milieubeleid

Op 31 mei 2002 ondertekende de stad Menen de samenwerkingsovereenkomst met het Vlaamse Gewest 'Milieu als opstap naar duurzame ontwikkeling'. Via het aangaan van deze overeenkomst verbond de stad zich om reeds op 31 december 2004 een ontwerp van beleidsplan klaar te hebben.

Op 31 maart 2008 besliste de Gemeenteraad om de Samenwerkingsovereenkomst op onderscheidingsniveau te ondertekenen. Bij de opmaak van een milieubeleidsplan kunnen ook punten verdiend worden op het onderscheidingsniveau.

Hoewel het nog niet verplicht was, is de gemeente vanaf 1996 gestart met het vastleggen van haar milieubeleid in jaarlijkse milieubeleidsnota's. Zo werd getracht om een planmatig, samenhangend en terugkoppelend beleid vorm te geven met aandacht voor de wettelijke bevoegdheden van de gemeente.

Sinds de opmaak van de eerste milieubeleidsnota heeft het stadsbestuur jaarlijks een milieujaarprogramma opgemaakt. Dit document brengt verslag uit over het gevoerde natuur- en milieubeleid van het verstreken jaar en geeft een planning weer van de geplande acties voor het komende jaar. De rapportering over de uitvoering van de samenwerkingsovereenkomst met het Vlaamse Gewest gebeurt eveneens via dit document. Het milieujaarprogramma zal in de toekomst eveneens een rapportering inhouden over de uitvoering van het milieubeleidsplan dat voorligt.

I.2 Wettelijk kader

I.2.1 Het decreet houdende algemene bepalingen inzake het milieubeleid

Het decreet houdende Algemene Bepalingen inzake Milieubeleid (DABM) biedt de decretale basis voor de gemeentelijke milieubeleidsplanning. Het legt een aantal minimale spelregels vast, in hoofdzaak over de inhoud, de te betrekken partijen, het openbaar onderzoek en de termijnen.

Het plan omvat een actieplan dat tenminste bevat:

- de in de betrokken periode beoogde kwaliteit van de onderscheiden onderdelen van het milieu en met name de vooropgestelde milieukwaliteitsnormen en de termijnen waarbinnen ze dienen te worden bereikt;

- de aanduiding van gebieden waarin de kwaliteit van het milieu of van een of meer onderdelen daarvan bijzondere beschermings- of beheersmaatregelen behoeft;
- de daartoe vereiste beperking van milieubelasting, sanering of herstel van het milieu;
- de maatregelen, de middelen en de termijnen die worden vooropgesteld om deze doelstellingen te bereiken, alsmede de prioriteiten die daarbij gelden.

Ook het milieujaarprogramma in dit decreet wettelijk geregeld. Het omvat tenminste:

- een verslag van de stand van uitvoering van het geldend gewestelijk en provinciaal milieubeleidsplan op gemeentelijk vlak;
- een opgave van de door de gemeente in het komende jaar te verrichten activiteiten en te nemen maatregelen ter uitvoering van het gewestelijk en provinciaal milieubeleidsplan;
- een overzicht van de in het ontwerp van begroting geraamde inkomsten en uitgaven voor de uitvoering van het gewestelijk en provinciaal milieubeleidsplan.

I.2.2 Het decreet betreffende de voorkoming en beheer van afvalstoffen

Het afvalstoffenbeleid heeft tot doel de gezondheid van de mens en het milieu te vrijwaren tegen de schadelijke invloed van afvalstoffen en de verspilling van grondstoffen en energie tegen te gaan door in de eerste plaats de productie van afvalstoffen te voorkomen of te verminderen, en de schadelijkheid van afvalstoffen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken, in de tweede plaats de nuttige toepassing van afvalstoffen te bevorderen en ten slotte de verwijdering te organiseren van die afvalstoffen die niet kunnen worden voorkomen of nuttig kunnen worden toegepast. Verder omvat het Afvalstoffendecreet ondermeer bepalingen in verband met het afvalbeleid, preventie, hergebruik en recuperatie, beheer en verwijdering, sectorale uitvoeringsplannen, veiligheidsmaatregelen, OVAM, milieuheffingen, toezicht- en strafbepalingen. De voorkeur wordt gegeven aan de preventie van afvalstoffen volgens het principe van de ladder van Lansink.

De ophaling en inzameling van huishoudelijk afval dient door een gemeentelijk reglement te worden geregeld conform het Afvalstoffendecreet. Het decreet bepaalt ook dat de ophaling op regelmatige tijdstippen dient te gebeuren, al dan niet in intercommunaal verband. Het afval wordt gescheiden opgehaald en het principe van vervuiler betaalt, wordt toegepast. Hiervoor werkt stad Menen samen met de intercommunale MIROM.

I.2.3 Het Vlaams reglement inzake de voorkoming en het beheer van afvalstoffen

Het Vlarea verenigt een aantal besluiten inzake afvalbeheer:

- de aanvaardingsplicht en terugnameplicht (bvb. banden, batterijen,...)
- de afvalstoffenindeling (een soort van rubrieklijst waar de afvalstoffen ingedeeld worden onder huishoudelijke, bedrijfs- , bijzondere en gevaarlijke afvalstoffen)

- de inzameling, vervoer en verwerking van afvalstoffen
- het gebruik van secundaire grondstoffen; certificaten inzake toepassing als grondstof of bodem.

Het gemeentebestuur komt veel in aanraking met Vlarea. Niet enkel voor het beheer van de eigen afvalstoffen, maar ook voor onder andere de behandeling van de op het recyclagepark ingezamelde afvalstoffen, enz.

I.2.4 Het uitvoeringsplan milieuverantwoord beheer van huishoudelijke afvalstoffen

Het uitvoeringsplan Milieuverantwoord Beheer van Huishoudelijke Afvalstoffen (BS 07.01.08) behandelt de planning inzake preventie, selectieve inzameling, recyclage en verwijdering van huishoudelijke afvalstoffen voor de periode 2008-2015, voor verwijdering tot 2020. Inzake de planning van de verwijderingscapaciteit is ook het vergelijkbare bedrijfsafval in beschouwing genomen. Dit uitvoeringsplan is tot stand gekomen in overleg met de betrokken sectoren, de betrokken overheden en de adviesraden. Met de goedkeuring van dit uitvoeringsplan door de Vlaamse regering op 14 december 2007 komt het uitvoeringsplan Huishoudelijke Afvalstoffen 2003-2007 te vervallen.

In het plan wordt voor de periode 2008-2015 ook het beleidskader vastgesteld voor het beheer van huisvuil en grofvuil, straat- en veegvuil en zwerfvuil. Met het nieuwe plan wil het Vlaamse Gewest meer milieuverantwoorde consumptie realiseren en de hoge graad van selectieve inzameling, die we nu reeds in Vlaanderen halen, nog verbeteren.

I.2.5 Het Milieuvergunningsdecreet

Via de uitvoeringsbesluiten legt het Milieuvergunningsdecreet een aantal opdrachten op aan het Vlaams Gewest, de provincies en de gemeenten.

Het Vlaams Reglement betreffende Milieuvergunning (Vlarem I) bepaalt welke activiteiten meldings- of vergunningsplichtig zijn, bepaalt hoe openbare onderzoeken worden gevoerd, stelt wie advies moet geven en legt de termijnen vast waarin dit alles moet gebeuren. Vlarem I geeft ook richtlijnen inzake handhaving en op welke manier dit uitgeoefend wordt.

Het Vlaams Reglement betreffende Milieuvergunningsvoorwaarden (Vlarem II) bepaalt aan welke voorwaarden vergunningsplichtige, meldingsplichtige en niet-ingedeelde activiteiten moeten voldoen. Deze voorwaarden hebben een algemeen of een sectoraal karakter.

Een groot deel van het instrumentarium van de milieudienst kadert in het verlengde van het Milieuvergunningsdecreet en haar uitvoeringsbesluiten.

I.2.6 Het decreet houdende vermindering van het gebruik van bestrijdingsmiddelen door openbare diensten

Vanaf 1 januari 2015 moeten alle overheden een nulgebruik van bestrijdingsmiddelen bereikt hebben. De gemeenten volgen hiervoor een draaiboek dat vanaf 1 januari 2004 moest worden gevolgd. De reden voor dit decreet zijn de schadelijkheid van veel stoffen, de vermindering van de biodiversiteit, de kans op bodemcontaminatie en de besmetting van grondwaterreserves.

I.2.7 De samenwerkingsovereenkomst 2008 – 2013 tussen de gemeente en het Vlaams Gewest

De samenwerkingsovereenkomst loopt voor zes jaar van begin 2008 tot eind 2013, tot en met het jaar na de volgende gemeenteraadsverkiezingen. De Vlaamse regering heeft op 21 december 2007 de samenwerkingsovereenkomst 2008-2013 definitief goedgekeurd.

Gemeenten die deelnemen, moeten voldoen aan een basispakket dat verschillende thema's omvat. Deze thema's hebben betrekking op milieuverantwoord productgebruik, duurzame ontwikkeling, water, afval, natuur, bodem, hinder, energie, mobiliteit en instrumentarium. Er moet tussen de verschillende beleidsdomeinen samengewerkt worden, zowel op gewestelijk als op lokaal niveau.

Naast de ondertekening van de basis kunnen de gemeenten ook opteren om een stap verder te zetten. Daarvoor kunnen zij vrij kiezen uit een aantal acties, gespreid over de verschillende thema's. Voorbeelden hiervoor zijn: zwerfvuilopruiacties, actieve sensibilisatie (bijv. over gebruik van milieuvriendelijke producten, afvalpreventie, energiebesparingsmaatregelen,...), opvolging van klachten, aankoop van minimaal 20% groene stroom, aanplanten van streekeigen soorten, enz. Indien ze deze acties ook effectief uitvoeren, kunnen zij punten behalen waarmee ze het onderscheidingsniveau kunnen bereiken. Daarvoor krijgen ze een hogere financiële ondersteuning.

Gemeenten kunnen ook projecten indienen binnen de verschillende thema's of die op meerdere thema's betrekking hebben. Projecten die inhoudelijk positief beoordeeld worden, worden voor 50% gesubsidieerd. Ook hiervoor zijn in de samenwerkingsovereenkomst voorbeeldprojecten opgenomen. Voorbeelden zijn de aanleg van noodzakelijke overstromingsgebieden, premies voor de opvang van hemelwater, groendaken en infiltratievoorzieningen, uitvoeren van werken inzake energiebesparing in de eigen gebouwen, projecten rond duurzame ontwikkeling, enz. Maar de gemeenten kunnen ook zelf projecten indienen die betrekking hebben op één of meer thema's.

I.2.8 De wet op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging

Deze wet van 26 maart 1971 en haar uitvoeringsbesluiten vormen de basis voor de werking en bevoegdheden van waterzuiveringmaatschappijen, de lozingsvoorwaarden voor afvalwater, de preventieve maatregelen die door de wetgever kunnen worden opgelegd. Ter uitvoering van deze wet werden in Vlare 2 milieukwaliteitsnormen voor oppervlaktewateren opgenomen, alsook lozingsnormen.

I.2.9 Het decreet betreffende het integraal waterbeleid, bekkenbeheersplannen en deelbekkenbeheerplannen

Kaderrichtlijn Water. Integraal waterbeheer houdt in dat er duurzaam wordt omgesprongen met water, dat er een structurele aanpak is met betrekking tot waterkwaliteit en waterkwantiteit, en hoe dit beheer omgezet wordt in een beleid dat zal worden uitgestippeld in stroomgebieden. Die worden op hun beurt opgedeeld in bekkens en deelbekkens.

De provincie West-Vlaanderen heeft er voor gekozen om eerst de waterschappen op te richten en daarna vanuit elk waterschap met alle partners een deelbekkenbeheerplan op te stellen. Op 10 september 2010 gaf de Vlaamse Regering haar goedkeuring aan de herziening van de bekkenbeheerplannen van het IJzerbekken, het bekken van de Brugse Polders, het Leiebekken en het Bovenscheldebekken. Deze herziening gebeurde in het kader van de aanvulling van de plannen met de West-Vlaamse deelbekkenbeheerplannen.

De watertoets is een belangrijk instrument binnen de implementatie van dit decreet op het terrein, en moet voorkomen dat nog wordt gebouwd of verkaveld in recent overstroomde of natuurlijke overstromingsgebieden.

I.2.10 Het decreet betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu

Onverminderd de bepalingen van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, is het beleid inzake natuurbehoud en de vrijwaring van het natuurlijk milieu gericht op de bescherming, de ontwikkeling, het beheer en het herstel van de natuur en het natuurlijk milieu, op de handhaving of het herstel van de daartoe vereiste milieukwaliteit en op het scheppen van een zo breed mogelijk maatschappelijk draagvlak, waarbij educatie en voorlichting van de bevolking inzake natuurbehoud wordt gestimuleerd.

In het natuurdecreet worden op eenduidige wijze de doelstellingen van het natuurbehoud vastgelegd, en dit volgens enkele krachtlijnen:

- horizontale maatregelen die overal, dus ook buiten de specifiek voor de natuur beschermde gebieden, kunnen worden genomen;
- het vrijwaren van een ecologische milieukwaliteit, bovenop de doelstellingen voor de basismilieukwaliteit;
- gebiedsgericht natuurbeleid (VEN en IVON) en het creëren van reservaten;
- doelgroepenbeleid door middel van voorlichting en sensibilisatie, in functie van het creëren van een breed maatschappelijk draagvlak voor natuurbehoud.

I.2.11 Het besluit van de Vlaamse regering betreffende de vegetatiewijziging

Het besluit is een uitvoeringsbesluit van het Natuurdecreet en heeft als doel de achteruitgang van kleine landschapselementen (KLE) en de wijziging van vegetaties te voorkomen, of te regelen door middel van een Natuurvergunning. De bepalingen voor de aanvraagprocedure worden in dit besluit vastgelegd.

I.2.12 Het Bermbesluit

Het bermbesluit bepaalt dat openbare besturen een natuurvriendelijk bermbeheer dienen te voeren. Het besluit is toepasselijk op de bermen en taluds langs wegen, waterlopen en spoorwegen. Het Bermbesluit stelt onder andere dat:

- het gebruik van herbiciden op bermen is verboden
- Begraasde bermen mogen niet vóór 15 juni gemaaid worden. Een eventuele tweede maaibeurt mag slechts uitgevoerd worden na 15 september. Het maaisel dient verwijderd te worden binnen de tien dagen na het maaien. Er dient echter ook rekening gehouden te worden met de verkeersveiligheid. Dit zorgt er bijvoorbeeld voor dat maaien om verkeers- en signalisatieborden vrij te stellen buiten de vastgestelde data toegestaan is.

- Maai-beheer, hetzij in handwerk, hetzij met machines, dient uitgevoerd te worden zonder de ondergrondse plantendelen en de houtige gewassen te beschadigen.

I.2.13 Het Bosdecreet

Dit decreet heeft tot doel het behoud, de bescherming, het beheer, het herstel van de bossen en van hun natuurlijk milieu en de aanleg van de bossen te regelen. Het is van toepassing zowel op de openbare bossen als op de privébossen.

Voor de gemeente is het bosdecreet een belangrijk juridisch kader:

- bossen zijn openbaar tenzij anders aangeduid (algemene toegankelijkheid);
- toepassing bosdecreet voor bossen kleiner dan 5 ha werd gedelegeerd naar de gemeente (hoofdstuk 3);
- oprichting bosgroeperingen.

Het bos kan gelijktijdig verschillende functies vervullen, onder meer economische, sociale, educatieve, wetenschappelijke, ecologische, organismebeschermende evenals milieubeschermende functies. Het bosbeheer verloopt duurzamer en planmatiger, voor dit alles worden subsidies voorzien.

I.2.14 Het decreet betreffende de bodemsanering

Het decreet werd uitgewerkt in het Vlarebo (Vlaams Reglement betreffende de Bodemsanering). Hierin kan je ook een lijst vinden van zogenaamde Vlarebo-plichtige activiteiten, die gekoppeld is aan de Vlarem-indelingslijst.

Het Vlarebo bevat een regeling voor de identificatie van verontreinigde gronden, een register van bodems, een regeling voor nieuwe en historische verontreiniging, en administratieve verplichtingen in geval van overdracht in de meest ruime betekenis van het woord.

I.2.15 Het decreet betreffende de mobiliteitsconvenanten

Het mobiliteitsconvenant, goedgekeurd in de Gemeenteraad d.d. 25 april 1997, werd ondertekend door stad Menen. Het convenant bepaalt ondermeer dat een mobiliteitsplan dient opgemaakt te worden.

Het mobiliteitsplan van Menen werd goedgekeurd bij conformverklaring van de Provinciale Auditcommissie op 8 december 2003 en goedgekeurd door de Gemeenteraad d.d. 30 januari 2004. Het mobiliteitsplan vormt de basis voor het afsluiten van specifieke modules ter realisatie van specifieke verkeersinfrastructuur. Het mobiliteitsplan wordt minstens 5-jaarlijks geëvalueerd met het instrument “Sneltoets”.

I.2.16 Agenda 21

Agenda 21 is het mondiale actieplan voor duurzame ontwikkeling en één van de resultaten van de VN Conferentie over Milieu en Ontwikkeling in Rio de Janeiro in 1992. Agenda 21 is een plan om de wereld op een ecologisch verantwoorde, economisch haalbare en sociaal rechtvaardige manier veilig te stellen voor de generaties van de 21ste eeuw. Als thema's komen onder meer aan bod: armoedebestrijding, verandering van consumptiepatronen, demografische ontwikkelingen en duurzaamheid, bescherming en bevordering van de gezondheid van de mens, integratie van milieu en ontwikkeling in de besluitvorming, bescherming van de atmosfeer en behoud van biologische diversiteit.

Alle steden en gemeenten werden in Rio opgeroepen om samen met maatschappelijke organisaties, het bedrijfsleven en individuele burgers, een eigen programma voor een duurzame toekomst op te stellen, een Lokale Agenda 21, en daarbij ecologische, sociale en economische aspecten in samenhang te bekijken.

In 2004 werd een opvolgingsconferentie voor Aalborg georganiseerd. Deze conferentie vertaalde het Aalborg Charter en het actieplan van Lissabon in een tiental concrete engagementen. Aan elk engagement werd eveneens een aantal voorbeeldacties gekoppeld. De werkgebieden waarrond gewerkt worden zijn participatieve democratie, lokale strategieën, natuurlijke hulpbronnen, duurzame levensstijl en consumptie, ruimtelijke ordening, mobiliteit, lokale acties voor gezondheid, levensvatbare en duurzame lokale economie, sociale gelijkheid en rechtvaardigheid, van lokaal naar globaal.

I.2.17 Het Kyoto-protocol

Klimaatverandering door een versterkt broeikaseffect is een mondiaal milieuprobleem. Het protocol van Kyoto uit 1997 legt internationale afspraken vast en stelt voor 28 industrielanden reductiedoelstellingen voor broeikasgassen op.

In het Protocol is afgesproken dat de industrielanden hun globale uitstoot van 6 broeikasgassen tegen de periode 2008 tot 2012 met gemiddeld 5,2 % verminderen tegenover 1990. Deze 5,2% wordt niet gelijk verdeeld over alle landen. Zo zal de Europese Unie haar uitstoot met 8% moeten verminderen. Het Protocol voorziet ook dat de invloed van bebossingen en ontbossingen in de reductiedoelstelling wordt meegeteld.

In de tekst van het Protocol vinden we een aantal suggesties van beleidsmaatregelen. Het verhogen van de energie-efficiëntie is er een van, naast duurzaam landgebruik en bescherming van bossen. Ook in het verkeer moet er een daling komen van de uitstoot. Een vermindering van de emissies kan ook gerealiseerd worden door het gebruik van marktgeoriënteerde mechanismen (bv. verhandelen van emissierechten).

Op 16 februari 2005 is het Kyoto-protocol officieel in werking getreden.

II. BASISBEGINSELEN VOOR MILIEUBELEID

De beginselen werden vastgelegd in het Decreet Algemene Bepalingen Milieubeleid (DABM) en vormen de basis voor het gemeentelijk milieubeleid. Volgende beginselen worden vooropgesteld:

- **Voorzorgsbeginsel**

Dit beginsel stelt dat zoveel als mogelijk milieuschade dient voorkomen te worden. Dit betekent dat als er ernstige aanwijzingen zijn, dit volstaat om het probleem aan te pakken en niet hoeft gewacht te worden op de resultaten van onderzoek. Op die manier kan meestal veel ergere schade voorkomen worden.

- ***Toepassen van brongerichte maatregelen***

Voor de oplossing van problemen bestaan er verschillende maatregelen. Brongerichte maatregelen pakken het probleem aan aan de bron. Effectgerichte maatregelen proberen de schade te beperken of op te ruimen. Brongerichte maatregelen genieten de voorkeur ten opzichte van effectgerichte want hoe dichterbij de bron, hoe beter het probleem aangepakt kan worden, waardoor de kosten meestal geringer zijn en de veroorzaker gekend is.

- ***Stand-still-beginsel***

Minimaal de bestaande kwaliteit dient behouden te blijven. Dit principe houdt in dat, indien beleidskeuzes schade berokkenen aan het milieu, er compenserende maatregelen dienen te gebeuren om de globale milieukwaliteit te vrijwaren.

- ***'de vervuiler betaalt'***

Dit beginsel betekent dat wie schade of verstoring veroorzaakt, ook instaat voor de kosten van de opruiming of herstel. De vervuiler dient te betalen voor wat hij in het milieu brengt, maar moet voldoende inspanningen leveren om vervuiling te voorkomen.

III. PROCEDURE

III.1 Wettelijk vastgelegde procedure

- Het College van Burgemeester en Schepenen stelt het ontwerpplan vast.
- Het ontwerpplan wordt meegedeeld aan de Vlaamse regering, de Gemeenteraadsleden, de administraties vertegenwoordigd in de Provinciale Milieuvergunningscommissie, de Bestendige Deputatie van de Provincieraad en de door het College van Burgemeester en Schepenen aangewezen adviesorganen of organisaties.
- Het ontwerpplan dient na maximum 3 maanden na de vaststelling door het College van Burgemeester en Schepenen voor een termijn van 60 dagen ter inzage gelegd worden op het gemeentebestuur. Het College van Burgemeester en Schepenen brengt het openbaar onderzoek ter kennis van de bevolking door middel van aanplakking en door publicatie in minimum twee dag en/of weekbladen waarvan één met regionaal karakter.

- Binnen deze periode kan iedereen schriftelijke opmerkingen richten aan het College. Binnen dezelfde hierboven vernoemde termijn brengen de reeds genoemde instellingen, organen en organisaties met uitzondering van de Gemeenteraad, hun met redenen bekleed advies uit aan het College. Adviezen verleend buiten de termijn van zestig dagen worden niet aanvaard.
- Binnen de zestig dagen na het einde van het openbaar onderzoek, onderzoekt de Gemeenteraad de verleende adviezen en opmerkingen. Het plan wordt vastgesteld bij een met redenen omkleed besluit waarbij wordt vermeld wat de Gemeenteraad heeft overwogen betreffende de ingediende adviezen en opmerkingen.
- Het goedgekeurd plan wordt ter kennis gebracht van de bovenvernoemde instanties. Het plan ligt ter inzage bij de gemeente. De Bestendige Deputatie kan binnen een termijn van 3 maanden na de kennisgeving de bepalingen die strijdig zijn met de bindende bepalingen van het Gewestelijk en Provinciaal milieubeleidsplan vernietigen bij een met redenen omkleed besluit.

III.2 Gevolgde stappen bij de opmaak van het milieubeleidsplan

- **Startnota**

In deze nota wordt besproken hoe de opmaak van het beleidsplan wordt georganiseerd, hoe dit aangepakt wordt en hoe de lay-out van het plan er komt uit te zien. Tevens werd er ook een timing vooropgesteld waarbinnen de verschillende delen van de procedure worden afgehandeld. Bij de nota werd een aansluitend startoverleg gepleegd met de leden van de werkgroep “Milieubeleidsplan” (bestaande uit de milieudienst en leden van de milieuraad).

- **Opmaak van het ontwerpplan**

Er werd vertrokken vanuit het vorige milieubeleidsplan. Op basis daarvan werd een voorontwerp opgemaakt. In dit voorontwerp werd rekening gehouden met de beleidsplannen van de andere betrokken beleidsdomeinen.

Een groot deel van de acties uit het vorige beleidsplan werden, al dan niet gewijzigd, overgenomen. Een aantal acties werden weggelaten omdat zij niet meer up to date waren, reeds uitgevoerd of geen prioriteit meer vormden. Er werden ook een aantal nieuwe acties opgenomen.

Via enkele tussentijdse documenten in het proces, leidde dit tot het uiteindelijke ontwerpplan.

- **Goedkeuring van het ontwerp**

Het ontwerpplan werd door het College van Burgemeester en Schepenen vastgesteld op 13 september 2010. Het ontwerpplan werd ter kennis gebracht van de verschillende overheden, instanties en raden.

- **Openbaar onderzoek en advies**

Het openbaar onderzoek werd georganiseerd van 20 september 2010 tot en met 18 november 2010. Iedereen kon in deze periode schriftelijk opmerkingen bezorgen omtrent de inhoud van het plan. Tijdens de termijn van het openbaar onderzoek konden de verschillende overheden, instanties en raden een advies uitbrengen over het ontwerp. Op 12 oktober 2010 werd een informatievergadering georganiseerd.

- **Aanpassingen aan het ontwerpplan en vaststelling definitief milieubeleidsplan**

De ingediende opmerkingen en bezwaren werden beoordeeld en het definitief milieubeleidsplan werd opgemaakt en vervolgens vastgesteld door de Gemeenteraad op 20 december 2010. Er werd een motivatie opgemaakt waarom de ingediende opmerkingen al dan niet in het definitieve plan werden opgenomen. Het definitieve plan werd ter kennisgegeven aan de verschillende overheden, instanties en raden.

IV. VISIE MILIEUBELEID MENEN

De stad Menen wil via haar milieu- en natuurbeleid de leefomgeving en de natuur in de stad vrijwaren. Het is haar ambitie om een leefbare en aantrekkelijke omgeving en een gezond milieu te ontwikkelen waar mens en natuur zich op duurzame wijze optimaal kunnen ontplooiën. Tijdens de planperiode wenst de stad te streven naar een milieuverantwoord productgebruik en energieverbruik, een goede kwaliteit van de leefomgeving, een kwalitatieve en aantrekkelijke natuurlijke omgeving, concreet engagement en betrokkenheid en de gemeente als voorbeeld.

I. Milieuverantwoord produktgebruik en energieverbruik

In het huidig beleid worden al inspanningen gedaan om de afvalberg te doen dalen, onder andere de verkoop van compostvaten en de verspreiding van anti-reclamestickers en het opzetten van een demo-compostplaats. We hebben ook aandacht voor het sensibiliseren van specifieke doelgroepen. Het is ons doel om tijdens de planperiode de huishoudelijke afvalproductie in Menen verder te verminderen. Hiervoor bevorderen we in de eerste plaats de preventie van afval, ondersteunen we ook het hergebruik en recyclage. Het stadsbestuur zal hiervoor samen met de afvalintercommunale MIROM het diftar-systeem invoeren op de containerparken.

De stad Menen wil een beleid voeren dat erop gericht is door haar activiteiten zo weinig mogelijk het milieu te belasten en tegelijkertijd alles in het werk te stellen om bij haar inwoners of bij groepen van inwoners hetzelfde gedrag te stimuleren. Tijdens de planperiode wil de stad Menen bij voorkeur materialen en grondstoffen gebruiken met een lage milieu-impact, zonder aan kwaliteit in te boeten. Bovendien wil de stad Menen rekening houden met de sociale implicaties van haar beslissingen en met de mogelijke gevolgen voor de toekomstige generaties.

In de laatste decennia is sterk geïnvesteerd in infrastructuur voor afvalwaterzuivering. In 2000 is het zuiveringsstation in Menen opgestart. Het grootste deel van de woningen is via riolering aangesloten op dit station. Bij de aanleg van nieuwe verkavelingen en industriezones en bij grote wegenwerken wordt geïnvesteerd in een gescheiden rioleringsstelsel. Om de bevolking te stimuleren om te investeren in de aanleg van een infiltratievoorziening, een

hemelwaterput of een groendak, geeft het stadsbestuur een subsidie. De verdere uitbouw van het rioleringsstelsel zal gebeuren volgens het 6-jaarprogramma van het gebiedsdekkend uitvoeringsplan (GUP).

Hoewel de energieproblematiek van mondiaal belang is, is het duidelijk dat de aanpak op het lokale vlak moet gebeuren. Binnen haar bevoegdheden zal het stadsbestuur haar bijdrage leveren vanuit de volgende prioriteiten en dit zowel intern als bij de begeleiding van de bevolking. Het stadsbestuur wil een sluitend overzicht en registratie bekomen van de huidige energieverbruiken. Door energieverbruik en de eraan verbonden kosten zichtbaar te maken, wordt getracht het energiebewustzijn te verhogen en aanzienlijke energiebesparingen te bekomen. De stad Menen zal door het voeren van gerichte sensibilisatieacties de bevolking sensibiliseren om te kiezen voor rationeel energiegebruik en alternatieve duurzame energie. Naast algemene acties zullen we eveneens kiezen voor een specifieke doelgroepenbenadering zoals eigen personeel, architecten, bouwheren, ...

Het huidige mobiliteitsplan wordt geactualiseerd. Het mobiliteitsplan moet bijdragen tot het verminderen van de druk op het leefmilieu: lawaai, aantasting van de natuur, vervuiling, ... Zo is het mobiliteitsplan gericht op duurzame mobiliteit en een leefbare stedelijke omgeving. Het stimuleren van alternatieven voor het gemotoriseerd verkeer is de hoofddoelstelling.

2. Kwaliteit van de leefomgeving

De kwaliteit van onze onmiddellijke leef- en woonomgeving staat via het thema 'hinder' in de kijker. Zowel geur-, geluids- als lichthinder zullen door de stad worden aangepakt binnen de mogelijkheden van haar bevoegdheid. De stad Menen heeft een samenwerkingsprotocol ondertekend met de politiezone Grensleie over de behandeling van milieuklachten en overtredingen. De bevolking kan zowel bij de stedelijke milieudienst als bij de politie met milieuklachten terecht.

Het stadsbestuur zal het dossier over de PCB- en dioxineproblematiek van zeer nabij blijven volgen en werkt actief mee aan het biomonitoringonderzoek van het Steunpunt Milieu en Gezondheid.

Bij bodemverontreiniging gaat in de stad speciale aandacht naar particuliere stookolietanks. Daarnaast zal het stadsbestuur bij aankoop en verkoop van eigen gronden aandacht hebben voor mogelijke bodemverontreiniging en indien risicoactiviteiten plaatsvonden het initiatief nemen om een bodemonderzoek uit te voeren.

3. Natuurlijke omgeving

Er zijn op het grondgebied verschillende lineaire groenelementen aanwezig zoals de Leievallei, de beekvalleien en de oude spoorwegbedding. Dit zijn belangrijke structurerende elementen voor de groenstructuur. Deze structuren staan echter bloot aan verstedelijkingsdruk of een dreigende verstedelijking.

In bepaalde gebieden verleent het stadsbestuur subsidies voor de aanleg en het onderhoud van bepaalde kleine landschapselementen. De aanleg en onderhoud van veedrinkpoelen of amfibieënpoelen en de aanplant en onderhoud van hagen, houtkanten en knotbomen worden ondersteund. De

aanplant van hoogstammen, hoogstamfruitbomen en inheemse struiken worden ook gestimuleerd door de verkoop van plantpakketten aan een sterk gereduceerde prijs. Landbouwers kunnen ook beheerovereenkomsten afsluiten voor het in stand houden van natuurwaarden eigen aan vochtige graslandgebieden of oevervegetaties en kunnen een landschapsbedrijfsplan laten opmaken en uitvoeren. Natuurverenigingen kunnen beheerovereenkomsten afsluiten voor terreinen in eigen beheer. De stad voorziet ook een subsidiereglement voor aankoop van natuurgebieden waarbij Menen een deel van de restfinanciering van de aankoop op zich neemt.

4. Engagement en betrokkenheid

De milieuraad is een belangrijke actor in het creëren van een draagvlak voor het gemeentelijk milieu- en natuurbeleid en in het stimuleren van het maatschappelijk debat met betrekking tot dit gemeentelijk milieu- en natuurbeleid. Om van een reëel maatschappelijk draagvlak te kunnen spreken, moeten de afgevaardigden van de verschillende verenigingen de vergaderingen van de milieuraad met hun achterban voorbereiden en terugkoppelen. Tijdens de planperiode wil het stadsbestuur de milieuraad verder laten evolueren tot een orgaan waarin de toetsing van de haalbaarheid en de wenselijkheid van het geplande stedelijk milieu- en natuurbeleid op een gestructureerde wijze kan gebeuren.

In het plannen, uitvoeren en evalueren van het gemeentelijk milieubeleid beoogt de gemeente een grote betrokkenheid van elke inwoner. In dit kader zal de bevolking regelmatig geïnformeerd worden over het milieu- en natuurbeleid in de stad. Daarnaast werkt het stadsbestuur aan heel wat acties mee waarin de bevolking kan participeren.

5. Voorbeeldfunctie

Het stadsbestuur is ervan overtuigd dat de stad een voorbeeldfunctie te vervullen heeft naar de bevolking toe. Daarom is het belangrijk dat de eigen stadsdiensten het beleid dat de stad uitdraagt ook zelf toepassen. Binnen de stadsdiensten wordt nu reeds aandacht besteed aan interne milieuzorg: afvalstromen worden zoveel mogelijk selectief ingezameld, bij verbouwingswerken is er aandacht voor duurzame en energiezuinige technieken, gebruik van VLACO-compost en COPRO-breekpuin, reductie van bestrijdingsmiddelen en gebruik van milieucriteria bij aankopen en in bestekken.

MILIEUBELEID IN THEMA'S

I. INSTRUMENTARIUM

I.1 Milieudienst

De milieudienst voert de taken uit die te maken hebben met milieu en natuur: klachtenbehandeling, natuurontwikkeling, ecologisch bermbeheer, geïntegreerd waterlopenbeheer, toezicht op en verlening adviezen in verband met milieu- en natuurvergunningen, afvalbeheer, milieubeleidsplanning, uitwerking van milieu- en natuuracties, sensibiliseren en educatie rond natuur-, milieu- en duurzaamheidsthema's. Daarnaast worden ook de andere taken die expliciet in de overeenkomst zoals afgesloten met het Vlaamse Gewest en de andere taken die door de milieu- en natuurwetgeving al aan de gemeenten zijn opgedragen door de stedelijke milieudienst uitgevoerd. Zo staat de milieudienst in voor de uitbouw van een milieuloket, eerste-lijns-milieuzorg en interne milieuzorg.

De milieudienst is net als de andere stedelijke dienstverleningen iedere voormiddag geopend voor het publiek en de maandag- en donderdagnamiddag. Het publiek kan er terecht voor informatie over milieuaangelegenheden. Zo wil de milieudienst bedrijven en particulieren inlichten over de verplichtingen van het VLAREM, het VLAREBO, het natuurdecreet,... Uiteraard kan de bevolking er met milieuklachten terecht. De loketfunctie werd in 2002 nog verder uitgebreid met een klachtenlijn waarop de bevolking dag en nacht kan bellen om klachten te melden. Deze groene lijn staat vermeld in de stadskrant. Op de website is er ook een online meldingsformulier voorzien waar opmerkingen en klachten kunnen ingevoerd worden.

De milieudienst wordt bemand door drie personen. Zo is er de milieuambtenaar, een milieuconsulent en een duurzaamheidsambtenaar. De Stad beschikt eveneens over een voltijds tuin- en landschapsarchitect die de milieudienst ondersteuning biedt voor het uitwerken van natuurprojecten.

In de politiezone Grensleie (Ledegem-Menen-Wevelgem) zijn er momenteel 4 ambtenaren van de politie in het bezit van het bekwaamheidsbewijs zoals bedoeld in artikel 58 van het Vlarem. Hierdoor zijn deze personen eveneens bevoegd om toezicht te houden op de naleving van de milieuvergunning en van de voorwaarden die opgelegd worden in het kader van de milieubescherming. Tussen de politiezone Grensleie en de stad werd een samenwerkingsprotocol over de behandeling van milieuklachten en –overtredingen ondertekend.

I.2 Invoeren lokale gegevens in Gewestelijke databanken

De laatste jaren is er een sterke tendens naar de ontwikkeling van digitale databanken. Zo streeft het Vlaamse Gewest naar een centraal systeem met internettechnologie dat ten dienste staat van alle betrokken bestuursniveaus. Zo voorziet de samenwerkingsovereenkomst in de ontwikkeling van een gewestelijk Milieu Management Informatiesysteem. De informatie in het MMIS heeft betrekking op administratieve databanken, databanken van milieu- en natuurmeetnetten en geografische informatie m.b.t. milieu en natuur.

De stad Menen zal met betrekking tot de gegevensinvoer van het gewestelijk Milieu Management Informatiesysteem een bijdrage leveren tot het invoeren van gegevens in de volgende vier databanken:

- Het Milieuvergunningenloket: dossieropvolging van milieuvergunningen;
- Het Milieuklachten-, registratie- en opvolgingssysteem (MKROS): invoer en dossieropvolging van milieuklachten;
- De rioleringsdatabank: opbouw van een uniforme en geografische databank van de rioleringsinfrastructuur in Vlaanderen;
- Het natuurvergunningenloket: dossieropvolging van natuurvergunningen.

Maandelijks zendt de gemeente als vergunningverlenende overheid digitale informatie naar de Energieprestatiedatabank met daarin een aantal administratieve gegevens en energieprestatiedossiernummers van de werkzaamheden die in de afgelopen maand werden vergund en de werkzaamheden die in de afgelopen maand werden geschorst, geweigerd of vernietigd werden.

1.3 Toezicht en handhavingsbeleid

De stad Menen heeft een samenwerkingsprotocol ondertekend met de politiezone Grensleie over de behandeling van milieuklachten en overtredingen. Zowel de politiezone Grensleie als de milieudienst beschikken over respectievelijk 4 ambtenaren van de politie en een milieuableidende in het bezit van het bekwaamheidsbewijs conform artikel 58 van het Vlarem.

De bevolking kan zowel bij de stedelijke milieudienst als bij de politie met milieuklachten terecht. De milieuklachten ontvangen hetzij door de politie, hetzij door de gemeentelijke milieudienst maken het voorwerp uit van regelmatig overleg.

Tijdens de laatste jaren werden op de stedelijke milieudienst weinig klachten geregistreerd over vergunningsplichtige bedrijven. Heel wat klachten over hinderlijke bedrijven worden immers ingediend en behandeld door de politie of bij de afdeling milieu-inspectie van LNE. De klachten die rechtstreeks gemeld worden aan de stedelijke milieudienst handelen hoofdzakelijk over het ophalen van het huisvuil, sluikestorten of verwaarlozing van onbebouwde percelen. Deze klachten worden respectievelijk doorgegeven aan MIROM, de milieucel of de wijkagenten.

Op regelmatige basis worden inspecties uitgevoerd door de politie. De inspecties gebeurden naar aanleiding van een klacht, een stopzetting of een ambtshalve controle of op vraag van het parket. De inspecties leidden vaak tot het opstellen van proces-verbalen. Zo werden er in 2009 maar liefst 60 proces-verbalen van overtreding opgesteld in kader van milieureglementering. Het stadsbestuur wil tijdens de planperiode eveneens actief meewerken aan handhavingacties georganiseerd vanuit de Provincie of vanuit het Vlaams Gewest.

Tijdens de planperiode zal het toezicht uiteraard onverminderd verder gezet worden.

1.4 Duurzaamheid in eigen werking: interne milieuzorg en integratie

Het stadsbestuur is er van overtuigd dat de stad een voorbeeldfunctie te vervullen heeft naar de bevolking toe. Daarom is het belangrijk dat de eigen stadsdiensten het beleid dat de stad uitdraagt ook zelf toepassen. Het gaat immers niet op dat bijvoorbeeld de bevolking gesensibiliseerd wordt om geen bestrijdingsmiddelen te gebruiken indien de stedelijke groendienst deze zelf nog gebruikt.

Binnen de stadsdiensten wordt nu reeds aandacht besteed aan interne milieuzorg:

- De afvalstromen worden zoveel mogelijk selectief ingezameld;
- Bij verbouwwerken wordt aandacht besteed aan de isolatie om zo het energieverbruik te doen dalen;
- Voor het straatmeubilair wordt het hardhout steeds meer en meer vervangen door recyclagematerialen o.a. voor katafootpalen en zitbanken;
- Bij de aanleg van groenzones wordt VLACO-compost gebruikt;
- Bij de aanleg van wegen wordt COPRO-breekpuin gebruikt;
- Het gebruik van bestrijdingsmiddelen door de eigen groendienst wordt gereduceerd;
- Milieucriteria vormen een belangrijke rol in het aankoopbeleid van kantoorbenodigdheden;

1.5 Participatie en maatschappelijk debat over het gemeentelijk milieu- en natuurbeleid

De stad Menen beschikt over een milieuraad. Deze raad is samengesteld uit vertegenwoordigers van milieuverenigingen, onderwijsinstellingen, landbouworganisaties, beroepsorganisaties met als doelgroep de zelfstandigen, beroepsorganisaties met als doelgroep de werknemers en tot slot zowel een vertegenwoordiger van de stedelijke cultuurraad als een vertegenwoordiger van de jachtvereniging. Eveneens zetelen personen in de milieuraad die uit een persoonlijke interesse willen meewerken aan de doelstellingen van de milieuraad. Als niet-stemgerechtigde leden zetelen gemeenteraadsleden, de intercommunale, de milieuambtenaar en duurzaamheidsambtenaar en de schepenen van leefmilieu in de milieuraad.

De milieuraad is een belangrijke actor in het creëren van een draagvlak voor het gemeentelijk milieu en natuurbeleid en in het stimuleren van het maatschappelijk debat met betrekking tot dit gemeentelijk milieu- en natuurbeleid. Om van een reëel maatschappelijk draagvlak te kunnen spreken, moeten de afgevaardigden van de verschillende verenigingen de vergaderingen van de milieuraad met hun achterban voorbereiden en terugkoppelen.

De milieuraad brengt onder meer haar advies uit over het ontwerp van milieujaarprogramma, over de uitvoering die de stad geeft aan de overeenkomst zoals afgesloten met het Vlaamse Gewest en over de gemeentelijke begroting voor milieu.

Tijdens de planperiode wil het stadsbestuur de milieuraad verder laten evolueren tot een orgaan waarin de toetsing van de haalbaarheid en wenselijkheid van het geplande stedelijk milieu- en natuurbeleid op een gestructureerde wijze kan gebeuren. Zo zal de organisatie van thematische vergaderingen, debatten rond maatschappijrelevante milieuthema's of andere activiteiten die de milieuraad organiseert ondersteund worden. Eveneens zal jaarlijks in de begroting een bedrag ingeschreven worden van minimaal 2000 euro voor de werking en ondersteuning van de milieuraad.

2. AFVAL

2.1 Situering en beleid

Afvalstoffen – zowel hun ontstaan als hun verwerking - dragen bij tot milieuproblemen als emissies naar lucht, bodem en water, verlies van grondstoffen en energie en ruimtebeslag. Maar de omvang van de problemen hangt af van diverse factoren: de hoeveelheid, de eigenschappen, het transport, de verwerkingsprocessen en het beheer van afvalstoffen.

De stad Menen heeft de organisatie van het ophalen en verwerken van haar huishoudelijk afval toevertrouwd aan de intercommunale MIROM. De selectieve inzameling van de afvalstoffen van de huishoudens wordt door MIROM enerzijds verzorgd via de 2 recyclageparken, anderzijds via huis-aan-huis inzameling. Zo wordt de restfractie wekelijks, de PMD-fractie tweewekelijks en het papier en het karton maandelijks aan huis opgehaald. Via oproep wordt ook groenafval en grofvuil tegen betaling aan de deur opgehaald.

In het huidig beleid worden reeds heel wat inspanningen gedaan om de afvalberg te doen dalen. Zo worden compostvaten verkocht en antireclamestickers verspreid. Eveneens gaat heel wat aandacht naar het sensibiliseren van specifieke doelgroepen.

De doelstelling tijdens de planperiode is het verder verminderen van de huishoudelijke afvalproductie in de stad Menen. In de eerste plaats is het de bedoeling om de preventie te bevorderen en pas vervolgens het hergebruik en de recyclage te ondersteunen. Op die wijze wil de stad meewerken aan de voorkoming van de uitputting van grondstofvoorraden en het verminderen van de milieubelasting, ontstaan door afvalinzameling en -verwerking.

2.2 Acties

Actie 1: de bevolking stimuleren via initiatieven om optimaal aan afvalpreventie te doen

Het stadsbestuur wil een bijdrage leveren om de afvalberg te doen slinken. Dit gebeurt ondermeer door enerzijds verschillende afvalstromen selectief in te zamelen. Anderzijds is het nog steeds beter om afval zoveel mogelijk te vermijden. Precies daarom wil het stadsbestuur ook haar bevolking sensibiliseren om voor deze piste te kiezen. Hiervoor worden verschillende kanalen aangewend zoals onder andere de stadskrant Lei€draad, de gemeentelijke website of andere kanalen. Anti - reclamestickers worden gratis aan de bevolking aangeboden. Ook wordt het DIFTAR-systeem ingevoerd in de containerparken. Hiermee wil het stadsbestuur de bevolking stimuleren om minder afval te produceren.

Doelgroep	Volledige bevolking
Initiatiefnemer	Stadsbestuur
Betrokken actoren	MIROM, OVAM

Indicatoren	Gewicht restfractie per inwoner Aantal verspreide anti – reclamestickers
Timing	Planperiode 2010 – 2013 en verder
Begroting	Voor de uitvoering van deze actie wordt geen specifiek budget voorzien.

Actie 2: aanbieden thuiscompostering als alternatief

Het stadsbestuur wil haar steentje bijdragen om de afvalberg te doen dalen. Zo kan GFT-afval omgezet worden in compost. Op diverse evenementen worden demonstraties over composteren door de compostmeesters verzorgd. Het stadsbestuur biedt ook ondersteuning aan 'De Pelikaan' voor de uitbouw van een demoplaats over compost. Compostvaten worden verder aangeboden aan de bevolking.

Doelgroep	Volledige bevolking
Initiatiefnemer	Stadsbestuur
Betrokken actoren	MIROM, compostmeesterwerking, De Pelikaan
Indicatoren	Aantal verkochte compostvaten Aantal aanwezigen op demonstraties en demoplaatsen
Timing	Planperiode 2010 - 2013
Begroting	Voor de uitvoering van deze actie wordt geen specifiek budget voorzien.

Actie 3: onderzoeken tot mogelijkheid logistieke ondersteuning wijkcompostering

Op het wijkcomposteringspark kunnen de mensen van de wijk terecht met hun GFT-afval. De grootte van de terreinen varieert van enkele vierkante meters tot enkele tientallen vierkante meters. Er wordt gecomposteerd in wormenbakken, compostvaten en compostbakken. Meestal wordt op deze plaats ook een demonstratieplaats thuiscomposteren voorzien. De bewoners kunnen er op vastgelegde tijdstippen hun GFT-afval deponeren. Een wijkcomposteringspark komt er slecht na een expliciete vraag van de buurtbewoners. Alleen de buurtbewoners staan in voor het openhouden. Alle

inwoners die GFT-afval aanbrenen worden geregistreerd. Indien de vrijwilligers zouden afhaken, zal het project dan ook worden stilgelegd. Het stadsbestuur onderzoekt de mogelijkheden voor de logistieke ondersteuning van dit initiatief.

Doelgroep	wijkbewoners
Initiatiefnemer	Bewoner(s) van de wijk
Betrokken actoren	Stadsbestuur, MIROM
Indicatoren	Hoeveelheid aangebrachte GFT Aantal geregistreerde bewoners
Timing	2010 - 2013
Begroting	Voor de uitvoering van deze actie wordt geen specifiek budget voorzien.

Actie 4: de selectieve inzameling van afvalstoffen verder zetten en optimaliseren

De selectieve inzameling van afvalstoffen van huishoudens wordt enerzijds via de 2 recyclageparken, anderzijds via huis – aan – huis inzameling verzorgd. Zo wordt bijvoorbeeld de restfractie wekelijks aan huis opgehaald. Via oproep wordt ook groenafval en grofvuil tegen betaling aan de deur opgehaald. KMO's en zelfstandigen kunnen met hun afval terecht op het recyclagepark naast de voormalige verbrandingsoven van MIROM. Voor afval vergelijkbaar met huishoudelijk afval kan gebruik gemaakt worden van de gewone inzamelkanalen. De bedrijfsafvalstoffen geproduceerd in de werking van de stadsdiensten, het OCMW en de partner Veerkracht 4 en vermeld in het VLAREA art. 5.2.2.1. worden gescheiden aangeboden. Dit zal tijdens de planperiode eveneens zo blijven. Het stadsbestuur ijvert er voor om ieder jaar de geproduceerde hoeveelheid te doen afnemen. Over de wijze van inzamelen wordt via de infokanalen van de intercommunale gecommuniceerd met de zelfstandigen en de KMO's. De stad Menen laat zich via MIROM eveneens vertegenwoordigen in het Provinciaal Overlegplatform. In de planperiode zal deze dienstverlening uiteraard verder aangeboden worden.

Doelgroep	Huishoudens, KMO's en zelfstandigen
Initiatiefnemer	MIROM
Betrokken actoren	Stadsbestuur

Indicatoren	Hoeveelheid restafval per inwoner Hoeveelheid afval selectief ingezameld
Timing	Planperiode 2010 – 2013 en verder
Begroting	Rekening houdend met de beschikbare kredieten zullen de nodige financiële middelen jaarlijks vastgelegd worden tijdens de begrotingsbespreking.

Actie 5: sensibiliseren en controle tegen illegaal ontwijkgedrag zoals zwerfvuil en sluikstort

Het stadsbestuur ijvert voor een propere stad waar de bevolking zich goed en veilig voelt. Via publicaties in de stadskrant Lei€draad, website en gerichte acties wordt de bevolking gesensibiliseerd inzake sluikstorten, sluikstoken, de preventie van zwerfvuil, het verkeerd aanbieden van afvalstoffen of andere vormen van ontwijkgedrag met betrekking tot de afvalstoffen. Naast sensibiliseren wordt er ook controle gehouden inzake bovenvermelde thema's. Als er een vaststelling gebeurt inzake illegaal ontwijkgedrag, wordt gezocht naar naamsporen om de eventuele dader te kennen. Indien de dader bekend is, wordt het gemeentelijk retributiereglement inzake sluikstorten toegepast. De milieudienst volgt studienamiddagen en informeert en pleegt overleg bij andere gemeenten om tot concrete oplossingen te komen om het zwerfvuil en sluikstorten aan te pakken. Er zal ook een GAS-reglement opgemaakt worden.

Doelgroep	Alle inwoners van Menen
Initiatiefnemer	Stadsbestuur
Betrokken actoren	MIROM
Indicatoren	Hoeveelheid ingezameld zwerfvuil Aantal opgeruimde sluikstorten
Timing	Planperiode 2010 – 2013 en verder
Begroting	De financiële middelen nodig voor deze actie worden opgenomen in de gewone werkingskosten.

Actie 6: stad Menen zal zich inspannen om de stad rein te houden

Het stadsbestuur ijvert voor een propere stad waar de bevolking zich goed en veilig voelt. Om dit te bewerkstelligen werd de milieucel opgericht. Deze ploeg bestaat 8 personen. Zij verplaatsen zich dagelijks door middel van een bakfiets en staan in voor het proper houden van de stad. Verder ledigen ze wekelijks de openbare vuilnisbakken te Menen. Openbare plaatsen zoals speelpleinen, hondentoiletten e.a. krijgen ook de nodige aandacht. Deze dagelijkse opruimacties zorgen voor een propere en netter stadsbeeld. Er worden ook dagelijks veegmachines ingezet om de straten proper te houden. Sinds kort krijgt de milieucel hulp van Veerkracht 4, aangesteld om het bloemenpatrimonium te bewateren. Tijdens hun rondgang voor het bewateren van de bloemen, zullen zij ook oog hebben voor de netheid van het openbaar domein en wordt onkruid gewied op het openbaar domein.

Doelgroep	Alle inwoners van Menen
Initiatiefnemer	Stadsbestuur
Betrokken actoren	Veerkracht 4
Indicatoren	Hoeveelheid ingezameld zwerfvuil
Timing	Planperiode 2010 – 2013 en verder
Begroting	De financiële middelen nodig voor deze actie worden opgenomen in de gewone werkingskosten.

Actie 7: bladkorven

In de herfstperiode worden bladkorven voorzien voor de bevolking. De korven worden pas geplaatst op het eigenlijke moment van de bladval om het deponeren van ander afval tegen te gaan. De korven worden geplaatst op het openbaar domein, op plaatsen door de Groendienst aangewezen, waar meerdere bomen staan om de mensen een alternatief te bieden om de opgeveegde bladeren te deponeren. De bevolking kan vragen om een bladkorf te laten plaatsen. De aanvraag wordt behandeld door de Groendienst, waarbij bekeken wordt of het nuttig is een bladkorf te plaatsen.

Doelgroep	Gehele bevolking
Initiatiefnemer	Stadsbestuur

Betrokken actoren	bevolking
Indicatoren	Hoeveelheid opgehaalde bladeren
Timing	Planperiode 2010 – 2013 en verder
Begroting	Voor de uitvoering van deze actie wordt geen specifiek budget voorzien.

Actie 8: afvalarme evenementen

De gemeenten en de organisatoren van evenementen zijn hierin belangrijke partners. De gemeente is immers het beste geplaatst om een beeld te hebben van de evenementen die op hun grondgebied plaatsvinden. Voor het vergunnen van een inrichting of het afsluiten van een openbare weg heeft een organisator immers steeds contact met de gemeente.

Op evenementen moet afvalvoorkoming altijd gecombineerd worden met selectieve inzameling. Bezoekers aan evenementen brengen immers steeds allerlei producten mee en zullen altijd ter plekke afval achterlaten. Een afvalarm evenement begint als een proper evenement. Een goede communicatie vooraf zorgt ervoor dat de bezoekers op de hoogte zijn van de afvalmaatregelen op het evenement. Er kan aan verschillende maatregelen worden gedacht: het vermijden van uit te delen folders, strooibriefjes, gadgets en andere wegwerpartikelen, het stimuleren van het gebruik van herbruikbare bidders... Hierin biedt de opmaak van een reglement dat afvalarme evenementen ondersteund een oplossing.

Doelgroep	Bezoekers van evenementen
Initiatiefnemer	Stadsbestuur
Betrokken actoren	MIROM, organisatoren evenementen
Indicatoren	Aantal afvalarme evenementen Aantal uitgeleende herbruikbare bidders
Timing	2010 -2013
Begroting	Voor de uitvoering van deze actie wordt geen specifiek budget voorzien.

Actie 9: hergebruik van afvalstoffen stimuleren

De Kringloopwinkel haalt op het grondgebied van Menen herbruikbare goederen op. Hierdoor wordt de levensduurverlenging van producten en het productgebruik gestimuleerd. Precies daarom wil het stadsbestuur de bevolking sensibiliseren om voor deze piste te kiezen en wil ze de naambekendheid van het kringloopcentrum verbeteren om zo de hoeveelheid geselecteerd herbruikbare producten te doen stijgen, zodoende wordt een deel afval vermeden. De kringloopwerking zal gepromoot worden via de stadskrant Lei€draad, de gemeentelijke website of via andere kanalen. Er wordt samengewerkt met het kringloopcentrum betreffende onder andere de onderlinge doorverwijfsfunctie inzameling grof vuil. Textielcontainers van het kringloopcentrum worden op de recyclageparken geplaatst, alsook een aantal in het straatbeeld.

Doelgroep	Volledige bevolking
Initiatiefnemer	Stadsbestuur
Betrokken actoren	MIROM, Kringloopwinkel
Indicatoren	Gewicht restfractie per inwoner Gewicht ingezamelde producten door Kringloopwinkel
Timing	Planperiode 2010 - 2013
Begroting	Voor de uitvoering van deze actie wordt geen specifiek budget voorzien.

Actie 10: Asbest sensibilisatie en inzameling

Het is algemeen geweten dat asbest schadelijk is voor de gezondheid. Inmiddels is asbest verboden en niet meer te koop. In het verleden is het materiaal veelvuldig gebruikt en dus terug te vinden in woningen zoals bijv. golfplaten, dak- en gevelleien, bloembakken,... Asbesthoudend materiaal is zeer gevaarlijk als dit niet op de correcte manier verwijderd of bewerkt wordt. Omdat iedereen vroeg of laat in aanraking komt met asbest, is sensibilisatie belangrijk opdat de verspreiding van asbestvezels in het milieu zo veel mogelijk beperkt wordt en de burgers te beschermen tegen blootstelling aan asbestvezels.

De inwoners kunnen terecht op het containerpark voor de inzameling van het asbesthoudend materiaal. Hier worden zij bijgestaan door de parkwachters, die de nodige opleidingen krijgen om asbesthoudend materiaal te hanteren.

Doelgroep	Volledige bevolking
Initiatiefnemer	Stadsbestuur
Betrokken actoren	MIROM
Indicatoren	Gewicht aangevoerde fractie asbest
Timing	Planperiode 2010 - 2013
Begroting	Voor de uitvoering van deze actie wordt geen specifiek budget voorzien.

3. MILIEUVERANTWOORD PRODUCTGEBRUIK

3.1 Situering en beleid

'Milieuverantwoord productgebruik' betekent dat in de mate van het mogelijke milieuschadelijke effecten voor een bepaalde productgroep moeten afgewogen worden vooraleer een milieuverantwoorde keuze te maken. Deze effecten zijn deze die door de productie, het gebruik of verbruik en achteraf de verwerking van het ontstane afval of afvalwater het milieu schade kunnen berokkenen.

Het belangrijkste instrument waarover de gemeente beschikt is haar voorbeeldfunctie in de aanschaf en het gebruik van milieuvriendelijke producten en diensten met daaraan gekoppeld haar opdracht tot informatie, educatie en sensibilisatie van de bevolking. Andere wegen, die deze problematiek kunnen beïnvloeden, zijn te vinden in het vergunningenbeleid en eventuele ondersteuning van de meest milieuvriendelijke alternatieven via subsidiëring en informatie.

De stad Menen verbindt er zich toe een beleid te voeren dat erop gericht is door haar activiteiten zo weinig mogelijk het milieu te belasten en tegelijkertijd alles in het werk te stellen om bij haar inwoners of bij groepen van inwoners eenzelfde gedrag te stimuleren. Tijdens de planperiode wil de stad Menen - zonder aan kwaliteit in te boeten - bij voorkeur materialen en grondstoffen gebruiken, die een lage milieu invloed hebben, zowel bij hun grondstofwinning, hun productie, hun gebruik, hun emissies en hun impact in de afvalfase. Bovendien zal de stad Menen rekening houden met de sociale implicaties van haar beslissingen en met de mogelijke gevolgen voor de toekomstige generaties.

3.2 Acties

Actie 11: aankoop kantoorbenodigdheden

De stad Menen verbindt zich er toe een beleid te voeren dat erop gericht is door haar activiteiten zo weinig mogelijk het milieu te belasten. Precies daarom vormen de milieucriteria een cruciale rol in het aankoopbeleid van kantoorbenodigdheden. Binnen de stadsadministratie wordt heel wat papier verbruikt. Precies daardoor is het belangrijk dat er over gewaakt wordt dat gekozen wordt voor 100% gerecycleerd papier met FSC-label. Eveneens zal bij de aankoop van andere kantoorbenodigdheden milieucriteria een cruciale rol hebben zoals o.a. hervulbare verpakkingen.

Doelgroep	Voorbeeldfunctie voor werknemers en bevolking
Initiatiefnemer	Stadsbestuur Economaat
Betrokken actoren	Stadsadministratie
Indicatoren	

Timing	Planperiode 2010 – 2013 en verder
Begroting	De financiële middelen nodig voor deze actie worden opgenomen in de gewone werkingskosten van de dienst Economaat.

Actie 12: aankoop informatica

De stad Menen verbindt zich er toe een beleid te voeren dat erop gericht is door haar activiteiten zo weinig mogelijk het milieu te belasten. Precies daarom vormen de milieucriteria een cruciale rol in het aankoopbeleid van ICT. Bij de aankoop van printers, fotokopieerders en computers zal rekening gehouden worden met het energieverbruik. Bij de aankoop van printers zal eveneens gekozen worden voor printers die dubbelzijdig printen.

Doelgroep	Voorbeeldfunctie voor werknemers en bevolking
Initiatiefnemer	Stadsbestuur ICT
Betrokken actoren	Stadsadministratie
Indicatoren	Energieverbruik informatica
Timing	Planperiode 2010 – 2013 en verder
Begroting	Rekening houdend met de beschikbare kredieten zullen de nodige financiële middelen jaarlijks vastgelegd worden tijdens de begrotingsbespreking.

Actie 13: introductie milieuvriendelijke producten

Het stadsbestuur heeft de intentie om via haar werkzaamheden het leefmilieu zo weinig mogelijk te belasten en een voorbeeld te vormen voor haar bevolking. Geleidelijk aan worden de bestaande vervuilende schoonmaakproducten, verven en vernissen vervangen door milieuvriendelijke alternatieven. De voorkeur wordt gegeven aan biologisch afbreekbare schoonmaakproducten en verven en vernissen op waterbasis. De gemeente wil door haar voorbeeldrol de bevolking stimuleren om milieuverantwoorde producten te gebruiken.

Doelgroep	Voorbeeldfunctie voor werknemers en bevolking
Initiatiefnemer	Stadsbestuur
Betrokken actoren	Schoonmaakploeg en schilders
Indicatoren	% milieuvriendelijk producten t.o.v. totale hoeveelheid producten
Timing	Planperiode 2010 – 2013 en verder
Begroting	De financiële middelen nodig voor deze actie worden opgenomen in de gewone werkingskosten.

Actie 14: gebruik van secundaire grondstoffen

Het stadsbestuur opteert eveneens om gebruik te maken van secundaire grondstoffen. Zo wordt binnen de dienst Wegenbouw COPRO breekpuin gebruikt. Bij aanleg van groenzones wordt dan weer gebruik gemaakt van VLACO-compost. Het stadsbestuur heeft de intentie om via haar werkzaamheden het leefmilieu zo weinig mogelijk te belasten en een voorbeeld te vormen voor haar bevolking.

Doelgroep	Voorbeeldfunctie voor werknemers en bevolking
Initiatiefnemer	Stadsbestuur
Betrokken actoren	
Indicatoren	Percentage t.o.v. totale hoeveelheid aangekocht breekpuin Hoeveelheid aangekocht VLACO-compost
Timing	Planperiode 2010- 2013 en verder
Begroting	De financiële middelen nodig voor deze actie worden opgenomen in de gewone werkingskosten.

Actie 15: wagenpark

Bij het uitbreiden of hernieuwen van het wagenpark spelen milieucriteria een belangrijke rol. Na een technische en economische haalbaarheidsanalyse wordt in voorkomend geval het meest milieuvriendelijke voertuig aangekocht dat voldoet aan de noden van de gebruiker.

Doelgroep	Voorbeeldfunctie voor werknemers en bevolking
Initiatiefnemer	Stadsbestuur
Betrokken actoren	Duurzaamheidsambtenaar, aankoopdienst
Indicatoren	Eco-score van aangekocht voertuig
Timing	Planperiode 2010 – 2013 en verder
Begroting	Rekening houdend met de beschikbare kredieten zullen de nodige financiële middelen jaarlijks vastgelegd worden tijdens de begrotingsbespreking.

Actie 16: duurzaam gebruik hout

De voorkeur wordt gegeven aan FSC – gelabeld hout voor het maken van houtconstructies zoals bv. speeltoestellen. Jaarlijks zal bij de planning van nieuwe projecten nagegaan worden waar FSC – gelabeld hout kan aangewend worden. Het behoud en/of uitbreiding van het bosareaal als opslag voor koolstofdioxide wordt gesteund. Concreet betekent dit dat de stad Menen in de bestekken hout zal vragen dat voorzien is van een FSC – label of equivalent dat aantoont dat hout afkomstig is van bossen waarvan het duurzaam beheer door een onafhankelijke instelling door de internationaal erkende criteria werd gecertificeerd.

Doelgroep	Voorbeeld voor de volledige bevolking
Initiatiefnemer	Stadsbestuur
Betrokken actoren	
Indicatoren	Aantal m ³ /jaar

Timing	Planperiode 2010 – 2013 en verder
Begroting	De financiële middelen nodig voor deze actie worden opgenomen in de gewone werkingskosten.

Actie 17: sensibilisatie bevolking milieuvriendelijk consumeren

Het sensibiliseren van de bevolking, moet afvalvoorkoming, milieubewust gedrag en de vraag naar duurzame en milieuvriendelijke producten stimuleren. Tijdens de planperiode wil het stadsbestuur het draagvlak voor milieuvriendelijk consumeren en hieraan gekoppeld het milieuverantwoord productgebruik binnen de eigen stadsadministratie vergroten. De bevolking wordt gesensibiliseerd via de stadskrant Lei€draad, de website van de gemeente en via gerichte acties.

Doelgroep	Bevolking
Initiatiefnemer	Stadsbestuur
Betrokken actoren	MIROM
Indicatoren	Enquête milieuvriendelijk consumptiegedrag
Timing	2010 – 2013 en verder
Begroting	Voor de uitvoering van deze actie wordt geen specifiek budget voorzien.

Actie 18: interne sensibilisatie

Het is belangrijk voor de gemeente om een voorbeeldfunctie aan te nemen. Als inwoners het gemeentehuis of gemeentelijke diensten bezoeken verwachten zij dat wat de gemeente verkondigt ook toegepast wordt bij zichzelf. Het is belangrijk dat alle personeelsleden weet hebben van de intentie van de stadsorganisatie om milieuverantwoorde producten te gebruiken.

Doelgroep	Volledige stadsadministratie
------------------	------------------------------

Initiatiefnemer	Stadsbestuur
Betrokken actoren	Volledige stadsadministratie
Indicatoren	Opvolging milieuvriendelijk consumptiegedrag
Timing	2010 – 2013 en verder
Begroting	Voor de uitvoering van deze actie wordt geen specifiek budget voorzien.

4. WATER

4.1 Situering en beleid

Op het grondgebied van Menen vormt de Leie de hoofdader in het waterloppennetwerk. Vanuit het zuiden stroomt de Lauwse beek (stroomopwaarts Palingbeek) naar de rechteroever van de Leie. Deze beek ontvangt verschillende zijbeken die allen op de heuvelrug tussen Moeskroen en Menen ontspringen. Vanuit het noorden stroomt de Geluwebeek (Reutelbeek) zuidoostwaarts naar de linkeroever van de Leie. Tijdens haar loop ontvangt deze beek talrijke zijbeken die allen in de Leievalllei ontspringen. Op het grondgebied van Menen zijn de Krommebeek, de Geluwebeek en de Schonebeek de belangrijkste.

De structuur van een rivier of beek kan geëvalueerd worden aan de hand van parameters als meanderen, stroomkuilen en holle oevers. De structuur van de Leie is slecht tot zeer slecht. De Leie werd rechtgetrokken en/of gefixeerd door middel van oeverversterking en er werden sluizen gebouwd. In de binnenstad van Menen zijn alle beken ingekokerd. In het buitengebied kennen de beken echter een meanderend verloop, zoals bijvoorbeeld de Krommebeek, de Geluwebeek en de Schonebeek. De loop van de Krommebeek wordt op heel wat plaatsen begeleid door onder andere knotwilgen en op verschillende plaatsen zijn kleine holtten ontstaan in de oevers. In Lauwe zijn de meeste beken ingekokerd, met uitzondering van de Knokbeek. In Rekkem hebben de beken nog hun eigen bedding waardoor ze een meanderend verloop kennen. Zo bezit de Lauwebeek heel wat waardevolle structurelementen, zoals lage zacht hellende oevers afgewisseld met rechte, soms tot 2 meter hoge oeverwanden, die nestmogelijkheden kunnen bieden aan broedvogels. De beek is diep ingesneden en op verschillende plaatsen zijn de oevers sterk aan afkalving onderhevig. Ter hoogte van de buitenbochten werden diepe kuilen uitgeschuurd; de binnenbochten zijn meestal ondiep door aanslibbing van sediment.

Milieuverstoringen van het oppervlakte- en grondwater zijn niet alleen het gevolg van de verspreiding van een groot aantal verontreinigde stoffen. Ook veranderingen in de waterhuishouding en wijzigingen aan de structuur van de waterloop hebben een zichtbaar effect. De gevolgen hiervan kunnen gaan van de aantasting en verdwijning van waardevolle ecosystemen, over problemen met de drinkwaterproductie, stank- en wateroverlast tot nadelen voor bepaalde economische activiteiten. Zowat alle menselijke activiteiten oefenen, rechtstreeks of onrechtstreeks, druk uit op zowel de waterkwaliteit als – kwantiteit. Naast de lozing van verontreinigde stoffen via huishoudelijk afvalwater en bedrijfsafvalwater zijn er nog een aantal versturende effecten die mee de toestand van het oppervlakte- en grondwater bepalen. Het betreft voornamelijk vermesting, verzuring, en verdroging.

Het decreet 'Integraal waterbeheer' maakte een einde aan de administratieve versnippering van het waterbeheer. Het decreet voorziet een organisatie en planning op verschillende niveaus: stroomgebied, bekkens en deelbekkens. De stroomgebieden in Vlaanderen worden opgedeeld in 11 bekkens, waaronder de Leie. De bekkens worden op hun beurt opgedeeld in deelbekkens. Menen is gelegen in het deelbekken 'Grensleie'.

In de laatste decennia is sterk geïnvesteerd geweest in infrastructuur opdat het afvalwater gezuiverd zou worden vooraleer geloosd te worden in oppervlaktewater. In 2000 werd het zuiveringsstation in Menen operationeel. Het grootste deel van de woningen is via de riolering aangesloten op dit station. Bij de aanleg van nieuwe verkavelingen en industriezones wordt geïnvesteerd in infrastructuur om het afvalwater en het regenwater gescheiden

af te voeren. Om de bevolking te stimuleren om te investeren in de aanleg van een infiltratievoorziening, een hemelwaterput of een groendak, wordt door het stadsbestuur reeds een subsidie gegeven.

Uiteraard zal het stadsbestuur niet wachten tot de definitieve opmaak van de bekkenbeheersplannen om reeds het duurzaam waterbeheer te integreren in haar beleid. In de volgende kop (4.2 acties) worden de maatregelen opgesomd die de stad zal nemen om tijdens de planperiode de zuiveringsgraad (in 2009 bedroeg de zuiveringsgraad 93,7%) van het geloosde afvalwater te verhogen en waar mogelijk maatregelen te nemen ter bevordering van het kwantitatief waterbeheer.

4.2 Acties

Actie 19: verder afbouwen pesticidengebruik

De stad Menen neemt zich voor om het gebruik van gewasbestrijdingsmiddelen kwalitatief en kwantitatief te reduceren met als einddoel een volledige eliminatie van chemische bestrijdingsmiddelen tegen 1 januari 2015 (nulgebruik). Zij onderzoekt daartoe enerzijds de mogelijkheid om onkruidbestrijding op bepaalde plaatsen volledig uit te schakelen of alleszins qua hoeveelheid en frequentie te verminderen en anderzijds de mogelijkheid om de schadelijkste chemische onkruidbestrijders te vervangen door milieuvriendelijker, maar even efficiënte alternatieven. Daar waar bestrijding nodig blijft, zullen mechanische en natuurlijke methoden op termijn de huidige aanpak vervangen. Momenteel wordt op ongeveer 50% van het areaal de ongewenste kruidgroei bestreden zonder gebruik te maken van bestrijdingsmiddelen. De ploegbazen en arbeiders van de eigen groendienst, stadswachten en wijkagenten worden bewustgemaakt over het gevoerde beleid. De stad raadt pesticidengebruik af aan haar inwoners. In 2010 werd een onkruidschroeiër aangekocht. In 2011 wordt de aankoop van een tweede onkruidschroeiër voorzien. Deze schroeiërs zullen bijdragen aan de verdere reductie van het pesticidengebruik. Bij verkavelingsaanvragen vraagt de dienst Ruimtelijke Ordening om een pesticidentoets bij te voegen. Dit wordt voor advies voorgelegd aan de tuinarchitect.

Doelgroep	Voorbeeld voor volledige bevolking
Initiatiefnemer	Stadsbestuur
Betrokken actoren	Veerkracht 4
Indicatoren	Register van de gebruikte bestrijdingsmiddelen
Timing	2010 – 2013 en verder
Begroting	Rekening houdend met de beschikbare kredieten zullen de nodige financiële middelen jaarlijks vastgelegd worden tijdens de

	begrotingsbespreking.
--	-----------------------

Actie 20: medewerking aan boven- of intergemeentelijke planningsprocessen met betrekking tot waterlopen

Het decreet 'Integraal waterbeheer' voorziet een organisatie en planning op het niveau van het stroomgebied, de bekkens en de deelbekkens. Tijdens de planperiode zal de stad Menen haar volledige medewerking geven aan de uitvoering van het deelbekkenbeheerplan voor het deelbekken Grensleie, en de opmaak van de Verbreding en verdieping van de Leievallei, Interregproject Groene Sporen (grensoverschrijdend, in samenwerking met Frankrijk) en andere toekomstige plannen. Uiteraard zal er meegewerkt worden aan de uitvoering van de prioritaire acties uit het plan. Stad Menen is (mede-)initiatiefnemer voor verschillende acties uit het deelbekkenbeheerplan Grensleie zoals bijv. de aanleg van bufferbekkens langs de Purgatoirebeek, Palingbeek en de autosnelweg E17 ter hoogte van het douanecomplex; inrichten van beekvalleien als natuurverbindingsgebied; inrichting van de Leievallei; afkoppeling van grachten;...

Doelgroep	Betrokken gemeentebesturen, Provincie
Initiatiefnemer	Vlaamse Overheid, Europese Unie
Betrokken actoren	Gemeentebesturen uit het deelbekken, Provincie, Leiedal, studie bureau's
Indicatoren	Aantal uitgevoerde acties
Timing	2010 - 2013
Begroting	Rekening houdend met de beschikbare kredieten zullen de nodige financiële middelen jaarlijks vastgelegd worden tijdens de begrotingsbespreking.

Actie 21: sensibilisatie en maatregelen ter bevordering van het rationeel watergebruik

Rationeel omgaan met water betekent dat we het niet verspillen en dat we alleen water van een hoogwaardige kwaliteit gebruiken wanneer dat noodzakelijk is, dit wil zeggen voor de openbare drinkwatervoorziening en andere hoogwaardige toepassingen. Via diverse maatregelen zal de stad Menen –zowel in de eigen werking, naar de bedrijven toe, als naar de bevolking - het rationeel watergebruik stimuleren. Hiermee hoopt het stadsbestuur een gedragsverandering teweeg te brengen inzake rationeel watergebruik bij het eigen personeel, de bedrijven en de bevolking. De

bevolking wordt gesensibiliseerd met betrekking tot waterbesparing. Ingeval van een geplande nieuwbouw of verbouwing wordt een wateraudit uitgevoerd en worden maatregelen genomen voor het rationeel watergebruik.

Doelgroep	Volledige bevolking
Initiatiefnemer	Stadsbestuur
Betrokken actoren	Eigen personeel, bedrijven, bevolking
Indicatoren	Waterverbruik, aantal uitgevoerde wateraudits in kader van bouwvergunningaanvragen
Timing	2010 – 2013 en verder
Begroting	Voor de uitvoering van deze actie wordt geen specifiek budget voorzien. Wordt meegenomen in begrotingsbesprekingen

Actie 22: duurzaam (grond)waterverbruik milieuvergunningen

Via de milieuvergunning wordt een duurzaam (grond)waterverbruik bij bedrijven aangemoedigd. Het is belangrijk om zorgzaam om te springen met het steeds schaarser wordende grondwater. Zo mag grondwater enkel gebruikt worden voor hoogwaardige toepassingen. Bij een milieuvergunningaanvraag met betrekking tot grondwaterwinning wordt het advies van VMM afdeling Operationeel Waterbeheer steeds gevolgd door het stadsbestuur. Daarnaast wordt bekeken welke maatregelen een gunstige invloed hebben op zowel de kwaliteit als de kwantiteit van het grondwater. Sinds de inwerkingtreding van het decreet Integraal Waterbeleid werd een watertoets ingevoerd. Hiermee wordt beoordeeld of een plan of vergunningaanvraag schadelijke effecten heeft op het waterbeheer. De gemeente gebruikt dit instrument om wateroverlast in de toekomst zoveel mogelijk te vermijden. Bij controle op inrichtingen wordt door de milieutoezichthouders nagegaan of de vergunde grondwaterwinningen voldoen aan de voorwaarden gesteld in VLAREM II.

Doelgroep	Bedrijven en particulieren met vergunningsplichtige grondwaterwinning
Initiatiefnemer	Stadsbestuur
Betrokken actoren	Milieudienst, dienst Ruimtelijke Ordening

Indicatoren	Aantal aangevraagde en vergunde grondwaterwinningen
Timing	2010 - 2013
Begroting	Voor de uitvoering van deze actie wordt geen specifiek budget voorzien.

Actie 23: subsidiereglement

Door het voorzien van subsidies, wil het stadsbestuur de bevolking stimuleren om maatregelen te nemen tegen versnelde waterafvoer om zowel wateroverlast of verdroging tegen te gaan. Subsidiereglementen werden opgesteld voor groendaken, hemelwaterputten en infiltratievoorzieningen. Deze reglementen staan permanent op de website van stad Menen en worden regelmatig bekendgemaakt via de stadskrant Lei€draad.

Doelgroep	Gehele bevolking
Initiatiefnemer	Stadsbestuur
Betrokken actoren	Milieudienst, Dienst Huisvesting
Indicatoren	Aantal subsidieaanvragen
Timing	Planperiode 2010 – 2013
Begroting	Voor de planperiode 34.000 euro: 10.000 euro voor groendaken en infiltratievoorzieningen 24.000 euro voor hemelwaterputten

Actie 24: kwantitatief waterbeheer

Alhoewel schijnbaar tegenstrijdig, zijn wateroverlast en verdroging twee kanten van dezelfde medaille. Door het toenemen van verharde oppervlakte gekoppeld aan het snelle afvoeren van overtollig water krijgt water de tijd/mogelijkheid niet om in de bodem te dringen met verdroging tot gevolg. Het vele water dat op korte termijn weggevoerd wordt, zorgt dan weer voor wateroverlast als de bestaande waterwegen de plotse toevoer niet meer kunnen verwerken. Verschillende maatregelen kunnen een versnelde waterafvoer tegengaan. Grachten die aangesloten zijn op de riolering worden

afgekoppeld. Waar mogelijk wordt waterdoorlatende verhardingen gekozen. Bufferbekkens (Purgatoirebeek, Palingbeek, autosnelweg E17 ter hoogte douanecomplex) worden aangelegd om wateroverlast tegen te gaan, met eventuele watervoorziening voor de landbouwers. Op de site van de Technische dienst van stad Menen wordt bekeken of de mogelijkheid bestaat om het regenwater op te vangen voor gebruik binnen de site.

Doelgroep	Volledige bevolking
Initiatiefnemer	Stadsbestuur
Betrokken actoren	Landbouwers, bedrijven
Indicatoren	Aantal klachten over wateroverlast Aantal oproepen bij brandweer voor wateroverlast
Timing	2010 - 2013
Begroting	Planperiode 50.000 euro

Actie 25: uitbouwen doeltreffend rioolbeheer

Watervervuiling dient te worden beperkt enerzijds via het vergunningenbeleid en anderzijds via een efficiënt, zo mogelijk gescheiden rioleringsstelsel. Inspanningen worden geleverd om de aansluitingsgraad in het reeds gerioleerde gebied te verhogen. Bij twijfel zal via scanning met een camera het rioleringsstelsel geïnspecteerd worden. Straten in de buitengebieden die gerioleerd zijn, maar niet aangesloten op een zuiveringsstation worden aangesloten. Grachten worden afgekoppeld. De verdere uitbouw van het rioleringsstelsel gebeurt volgens het budget voorzien in het 6 jaarprogramma van het Gebiedsdekkend Uitvoeringsplan (GUP). De mogelijkheid wordt ook onderzocht voor de collectieve plaatsing en beheer van IBA's op het grondgebied.

Doelgroep	Industrie, landbouw, huishoudens
Initiatiefnemer	Stadsbestuur
Betrokken actoren	VMM, Aquafin
Indicatoren	Aantal woningen aangesloten op het zuiveringstation

Timing	2010 – 2013 en verder
Begroting	Budget voorzien in het 6 jaarprogramma van het GUP.

Actie 26: herwaardering grachtenstelsel

De gemeente neemt de geschikte maatregelen op het vlak van landinrichting en landschapszorg en voorkomt het rechtekken of overwelden van beken en grachten. Het overwelden van baangrachten ontnemt hemelwater de mogelijkheid om in de bodem te filteren waardoor het versneld afgevoerd wordt met een kleinere bergingscapaciteit tot gevolg. De steeds groter wordende hoeveelheid hemelwater dat terechtkomt in het rioleringsstelsel voor afvalwater verdunt de vuilvracht waardoor het waterzuiveringstation niet optimaal kan renderen. Eveneens is de ecologische functie van grachten belangrijk. Door het in stand houden en het verbeteren van de structuurkenmerken van een waterloop, verhoogt het zelfreinigend vermogen en krijgen plant en dier weer kans te leven in een aquatisch ecosysteem van goede kwaliteit. Daarom wordt het rechtekken of overwelden van beken en grachten vermeden.

Doelgroep	Bevolking
Initiatiefnemer	Stadsbestuur
Betrokken actoren	provincie
Indicatoren	BBI – index PRATI – index
Timing	2010 – 2013 en verder
Begroting	De financiële middelen nodig voor deze actie worden opgenomen in de gewone werkingskosten.

5. HINDER

5.1 Situering en beleid

Milieuhinder of -verstoring (geluid-, trilling-, geur-, stof-, rook- en lichthinder) is een onaangenaam zintuiglijk gevoel met zowel een objectief als een subjectief karakter. Objectieve factoren zijn de fysische eigenschappen, de frequentie van optreden, de duur en variabiliteit in de tijd. De subjectieve beoordeling kan onder meer te maken hebben met leeftijd, moment van de dag, historiek of betrokkenheid bij de bron. Kenmerkend voor verstoring is het lokale karakter ervan. Hoe verder we ons van de bron verwijderen, hoe kleiner het effect wordt. Daartegenover staat dat hinder in tegenstelling tot veel andere milieuthema's direct merkbaar is. De hinder kan leiden tot geestelijke aantasting, en bij ernstige hinder zelfs tot lichamelijke aantasting van het welzijn (stress, hartritmestoringen, braakneigingen). Sommige vormen van verstoring leiden eveneens tot materiële aantasting van goederen.

In dit milieubeleidsplan gaat de aandacht binnen het hinderthema in eerste instantie naar de aspecten geluidshinder, geurhinder en lichthinder en naar de opvolging van de PCB- en dioxineproblematiek op het grondgebied. Dit betekent niet dat andere mogelijke hinderbronnen worden verwaarloosd indien de situatie van de gemeente hieromtrent zou wijzigen. De stad Menen heeft een samenwerkingsprotocol ondertekend met de politiezone Grensleie over de behandeling van milieuklachten en overtredingen. De bevolking kan zowel bij de stedelijke milieudienst als bij de politie met milieuklachten terecht. De milieuklachten ontvangen hetzij door de politie, hetzij door de gemeentelijke milieudienst maken het voorwerp uit van regelmatig overleg.

Geluid

Activiteiten van bedrijven produceren gewoonlijk geluid. Op zich hoeft dit geen probleem te zijn. Het wordt dit wel indien door een verkeerde inplanting van dit bedrijf de omgeving door het geluid wordt gehinderd. Omdat in een situatie zoals op het grondgebied van Menen, waarin zonevreemdheid een reëel gegeven is, is het belangrijk dat bedrijven hun overmatige geluidsproductie saneren als ze in harmonie met hun omgeving willen voortbestaan. Op het grondgebied van Menen zijn er tot op heden slechts weinig meldingen van geluidsoverlast afkomstig van bedrijven. De meeste meldingen over lawaai-overlast worden veroorzaakt door ontspanningsinrichtingen als cafés en dancings. Ook deze inrichtingen moeten inspanningen leveren, indien zij van hun omgeving hun bestaansrecht willen behouden.

Geluidshinder door de burelen wordt in Menen aangeduid als de belangrijkste bron van geluidshinder. Vaak gaat de hinder over geluidsoverlast afkomstig van muziek of van personen, verbouwingswerken, blaffende honden, enzovoort. Daarbij valt het op dat mensen zich gewoonlijk niet bewust zijn van het feit dat hun gedrag ongemak veroorzaakt bij hun burelen.

Geur

Er bestaat geen specifieke wetgeving of normering rond de geurhinder. Wetgeving in verband met andere beleidsdomeinen, zoals luchtverontreiniging of overbemesting, heeft vaak wel een onrechtstreekse invloed op de lokale geurhinderproblematiek. Voor een aantal specifieke bedrijfstakken werden in de Vlarem II of de milieuvergunningwetgeving procesgeïntegreerde maatregelen opgelegd ter beperking of preventie van geurhinder, zoals het gebruik van filters.

De meeste klachten over geurhinder in Menen worden gesignaleerd in de buurt van industriële bedrijven (textiel fabrieken, voedingsnijverheid en verbrandingsinstallaties van houtbewerking- en verwerkingsbedrijven). Eén van de belangrijkste milieubevoegdheden van de gemeente ligt bij het toekennen of weigeren van vergunningen of het opleggen van voorwaarden aan milieuvergunningplichtige inrichtingen klasse 2 en 3 en bij de adviesbevoegdheid voor inrichtingen klasse 1. Hier ligt dan ook de grootste mogelijkheid voor de gemeente om op het vlak van geurhinder door bedrijven preventief op te treden. Eveneens is een strikte controle van de naleving van de vergunningsvoorwaarden aangewezen.

Licht

In Menen zijn er geen grote individuele bronnen van lichthinder. Wel zijn er enkele monumenten zoals de Sint-Vedastuskerk, de Sint Franciscuskerk, de Sint Janskerk, de Sint-Niklaaskerk, het stadhuis met belfort, het beeld 'Natal' van Johan Tahon en het monument voor gesneuvelden op Rekkemplaats die een ganse nacht verlicht blijven. Deze verlichting schakelt in en uit met de openbare verlichting. Eveneens is de molen 'De Goede Hoop' tot 12 uur 's nachts verlicht. De A19 en E17 zijn grote, sterk belichte wegen maar vallen niet onder de bevoegdheid van de gemeente.

In 2001 voerde Electrabel op het volledige grondgebied van Menen de derde fase uit van het REG-programma. Het programma bestond erin om binnen een kort tijdsbestek zoveel mogelijk oude armaturen te vervangen door energiezuinige types. Zo beschikt de gemeente nu over een modern lampenpark, wat de onderhoudskosten meer beperkt en daarenboven zowel milieuvriendelijk (beperking kwikafval) als energiezuinig is. In de loop van de planperiode zullen de meest energieverwendende lichtbronnen in kaart gebracht worden en onderzocht worden welke maatregelen genomen kunnen worden. Er zal ook onderzocht worden hoe de huidige kerstverlichting vervangen kan worden door energiezuinige types.

PCB- en dioxineproblematiek

'Dioxines' is een verzamelnaam voor zo'n 210 verschillende scheikundige stoffen. 17 van die 210 zijn uiterst giftig. De giftige dioxines zijn bioaccumuleerbaar. Ze binden zich aan stofdeeltjes en komen via droge of natte depositie op de bodem terecht. Via de voedselketen kunnen ze het lichaam van mens en dier binnendringen. De dioxine-uitstoot in Vlaanderen kent sinds het begin van de metingen een schommelend, maar algemeen dalend verloop. De resultaten in Menen kennen echter niet deze gunstige evolutie. Zo worden soms nog matig tot sterk verhoogde waarden gemeten. Vanaf 2002 wordt–naast de dioxinedepositie- ook de PCB126-depositie gemeten. Ook voor de PCB126 worden verhoogde waarden gemeten.

In 2010 is in samenwerking met LOGO Leiland, het Steunpunt Milieu en Gezondheid, VITO en het PIH een biomonitoringscampagne opgestart. In deze campagne worden 200 jongeren van 14-15 jaar onderzocht op opname en accumulatie van vervuilende stoffen binnen een afgebakend gebied. Het onderzoek gebeurt door middel van het afnemen van een bloedstaal, een staal van de ochtendurine en een haarlok. De kandidaten dienen ook een vragenlijst in te vullen om de eventuele neveninvloeden te kennen. De resultaten van de biomonitoringscampagne zullen een beeld geven van de vervuilingsgraad van de leefomgeving en de opname van deze vervuilende stoffen in het lichaam. Deze resultaten van de campagne zullen bekendgemaakt worden aan de bevolking. Indien er aanwijzingen zijn dat de vervuilingsgraad problematisch is, zal er worden aangedrongen bij de Vlaamse overheid om de nodige maatregelen te nemen.

De gemeente wil tijdens de planperiode een nauwere samenwerking bekomen met LOGO Leiland voor verdere uitvoering van acties en campagnes. Het LOGO Leiland beschikt over een grote database en kennis omtrent milieu en gezondheid en biedt een goede ondersteuning bij het uitwerken van acties.

5.2 Acties

Actie 27: biomonitoring

In 2010 is in samenwerking met het Steunpunt Milieu en Gezondheid, VITO en het PIH een biomonitoringscampagne opgestart. In deze campagne worden 200 jongeren van 14-15 jaar onderzocht op opname en accumulatie van vervuilende stoffen binnen een afgebakend gebied. Het onderzoek gebeurt door middel van het afnemen van een bloedstaal, een staal van de ochtendurine en een haarlok. De kandidaten dienen ook een vragenlijst in te vullen om de eventuele neveninvloeden te kennen. De resultaten van de biomonitoringscampagne zullen een beeld geven van de vervuilingsgraad van de leefomgeving en de opname van deze vervuilende stoffen in het lichaam.

Doelgroep	14 – 15 jarigen
Initiatiefnemer	Stadsbestuur
Betrokken actoren	Steunpunt Milieu en Gezondheid, VITO, PIH
Indicatoren	Aantal deelnemers Hoeveelheid opgenomen vervuilende stoffen
Timing	2010 – 2011
Begroting	Voor de uitvoering van deze actie wordt geen specifiek budget voorzien.

Actie 28: sensibilisatie inzake geluid-, geur-, en lichthinder

Geluid- en geurhinder zijn milieuthema's waarmee de bevolking rechtstreeks en waarneembaar te maken heeft en die dus hoog scoren in de lijst van de klachten. Burenhinder, hinder van luidruchtige toestellen, lawaai en geur van (huis)dieren en dergelijke zijn problemen waarbij klassieke handhaving als instrument niet voldoet en waar sensibiliseren mee tot oplossingen kan leiden. Deze actie beoogt de bevolking te informeren en te sensibiliseren met betrekking tot geur-, licht- en lawaaihinder. Langs deze weg wordt onder meer getracht mogelijk burenlawaai in te dijken, de bevolking te informeren over wat wettelijk al dan niet verbrand mag worden en de bevolking attent te maken op de bestrijding van lichthinder. Via een gericht onderzoek zullen

de meest hinderlijke en energieverslindende lichtbronnen op het grondgebied in kaart gebracht worden. Zo zal een mogelijke doelgroep afgebakend worden in het kader van deze actie.

Doelgroep	Alle bewoners
Initiatiefnemer	Stadsbestuur
Betrokken actoren	Politie
Indicatoren	Aantal klachten inzake geur- , geluid- en lichthinder
Timing	2010 – 2013 en verder
Begroting	Voor de uitvoering van deze actie wordt geen specifiek budget voorzien.

Actie 29: klachten invoeren en opvolgen via MKROS

MKROS, het milieuklachtenregistratie- en -opvolgingssysteem maakt het mogelijk milieuklachten in te voeren en op te volgen via het internet. Het Vlaamse Gewest ontwikkelde een systeem dat gebruik maakt van enkele webpagina's waar overheidsdiensten milieuklachten rechtstreeks via het internet in een centrale databank kunnen ingeven. Hierdoor kunnen probleemsituaties snel gesignaleerd worden en kan de overheid snel reageren op knelpunten. MKROS maakt het eveneens mogelijk informatie over milieuklachten op stedelijk niveau te verzamelen en te verwerken en te rapporteren (via een rapporteringstool).

Doelgroep	Alle bewoners
Initiatiefnemer	Stadsbestuur
Betrokken actoren	Politie, Vlaamse Milieu-inspectie
Indicatoren	Aantal ingevoerde klachten in MKROS
Timing	2010 – 2013 en verder
Begroting	Voor de uitvoering van deze actie wordt geen specifiek budget voorzien.

Actie 30: toezicht op inrichtingen

De stad zal in samenwerking met de politie een scherp eerstelijnstoezicht van klasse 2 en klasse 3 inrichtingen, alsook van niet ingedeelde inrichtingen houden. Een regelmatig overleg tussen de milieudienst en de politie vormt de basis voor het uitwisselen van gegevens en klachten. Er worden niet enkel controles uitgevoerd naar aanleiding van klachten, maar ook proactieve controles. Bij milieuvergunningaanvragen wordt een bezoek gebracht aan de inrichting om bij het verlenen van de vergunning al te kunnen inspelen op mogelijke hinder door het opnemen van bepaalde voorwaarden in de vergunning.

Doelgroep	Eigenaars van klasse 2, klasse 3 en niet ingedeelde inrichtingen
Initiatiefnemer	Stadsbestuur
Betrokken actoren	Politie
Indicatoren	Aantal uitgevoerde controles
Timing	2010 – 2013 en verder
Begroting	De financiële middelen nodig voor deze actie worden opgenomen in de gewone werkingskosten.

Actie 31: geluidsnormen evenementen

De milieudienst wil in samenwerking met de politie zorgen voor geluidsnormen bij evenementen. Hierbij wordt bekeken hoe de impact van geluidshinder verminderd kan worden. De opgelegde geluidsnormen zijn afhankelijk van het type evenement, het tijdstip waarop dit doorgaat en de locatie. Er worden realistische geluidsnormen opgelegd die mits een inspanning haalbaar zijn voor de organisatoren van het evenement.

Doelgroep	Organisatoren evenementen
Initiatiefnemer	Stadsbestuur Milieudienst
Betrokken actoren	Politie

Indicatoren	Aantal klachten van omwonenden over geluidshinder tijdens evenementen
Timing	2010 – 2013 en verder
Begroting	Voor de uitvoering van deze actie wordt geen specifiek budget voorzien.

Actie 32: verder opvolgen dossiers aangaande bodem- en luchtverontreiniging door PCB en dioxines

Sedert 1993 worden tijdens de dioxinedepositiemetingen die de VMM uitvoert diverse malen verhoogde waarden gemeten op verschillende locaties op het grondgebied van Menen. Ter hoogte van de Wervikstraat worden eveneens verhoogde waarden aan PCB126 gemeten. Het stadsbestuur wil alles in het werk stellen om de bevolking duidelijkheid te verschaffen en de bron(nen) zo spoedig mogelijk te saneren. Op ons grondgebied wordt nog vaak een matig verhoogde tot verhoogde waarde genoteerd. Het stadsbestuur wil zo spoedig mogelijk de depositiewaarden onder deze drempelwaarde en een sanering van de dioxines en PCB bron(nen). De bevolking wordt op de hoogte gehouden over de metingen via publicaties op de gemeentelijke website en via de stadskrant Lei€draad. Er werd eveneens een technische werkgroep opgericht die 2 maal per jaar samenkomt om de metingen te bespreken en te kijken welke acties ondernomen moeten worden.

Doelgroep	Volledige bevolking
Initiatiefnemer	Stadsbestuur
Betrokken actoren	Kabinet van de minister van Leefmilieu, VMM, VITO, Vlaamse Milieuinspectie, FAVV, de Provincie, Vlaamse Gezondheidsinspectie, bedrijven, milieuraad en de verschillende milieuorganisaties
Indicatoren	Depositiemetingen van VMM
Timing	2010 -2013 en verder
Begroting	De financiële middelen nodig voor deze actie worden opgenomen in de gewone werkingskosten.

6. ENERGIE

6.1 Situering en beleid

Het groeiend energieverbruik heeft nadelige gevolgen voor het milieu wegens de beperkte draagkracht van de verschillende milieucompartimenten. De groeiende vraag naar hoogwaardige energie wordt onder meer ingelost door de conventionele opwekking door verbrandingswarmte van fossiele brandstoffen. Die zorgen voor de uitstoot van broeikasgassen die een rol spelen in de opwarming van de aarde en de hieruit volgende klimaatwijzigingen. Deze laatste hebben een negatieve effect op de natuur, de mens en de maatschappij als geheel. Daarom zijn maatregelen nodig ter beperking van de uitstoot van broeikasgassen zoals bepaald in het protocol van Kyoto.

Verspilling van energie in al zijn gebruiksvormen (verwarming, verlichting, transport, productie) is vanuit het oogpunt duurzaamheid onaanvaardbaar: enerzijds leidt het tot uitputting van kostbare grondstoffen (fossiele brandstoffen die essentieel zijn als basischemicaliën), anderzijds ligt de CO₂-uitstoot (naast andere verbrandingsgassen) ten grondslag aan het broeikas-effect.

Hoewel de energieproblematiek letterlijk van mondiaal belang is, is het duidelijk dat de aanpak op het lokale vlak moet gebeuren. Binnen haar bevoegdheden zal het stadsbestuur haar bijdrage leveren vanuit de volgende prioriteiten en dit zowel intern als bij de begeleiding van de bevolking:

1. Een meer rationeel energiegebruik kan in eerste instantie bereikt worden door een zuiniger en meer efficiënt energiegebruik.
2. Maatregelen om bij elk project de energiebehoefte zo laag mogelijk te houden;
3. Het gebruik van zo rationeel mogelijke technieken om de resterende energiebehoeften te dekken (o.a. condensatieketels, zuinige verlichting);
4. Door energiebeheer, organisatie van de activiteiten en aanpassing van het gedrag van de gebruikers kan de energiebehoefte nog gedrukt worden;

Als aan deze voorwaarden voldaan is, kan uitgezien worden naar het gebruik van alternatieve technieken.

De stad Menen streeft er naar een beleid te voeren dat erop gericht is om aan de hand van haar energiebeleid het milieu zo weinig mogelijk te belasten. Het stadsbestuur wil een sluitend overzicht en registratie bekomen van het huidige energieverbruik. Door energieverbruik en de eraan verbonden kosten zichtbaar te maken, wordt getracht het energiebewustzijn te verhogen en aanzienlijke energiebesparingen te bekomen. Zo is het de bedoeling om onregelmatigheden vlug op te sporen zodat bijvoorbeeld gebouwbeheerders gewezen kunnen worden op het overmatig energieverbruik, de schoonmaakploegen op een mentaliteitswijziging. Eveneens kan een goede opvolging van de energieboekhouding ingrepen zoals een betere afstelling van de verwarming of koelinstallaties, het herstellen van defecte verwarming- of koelinstallaties tot gevolg hebben. Het stadsbestuur opteert voor 100% groene stroom voor alle sites. Er is ook intentie voor het gebruik van zonne-energie door het plaatsen van zonnepanelen op de daken van de gemeentelijke gebouwen.

Maandelijks zendt de gemeente als vergunningverlenende overheid digitale informatie naar de Energieprestatiedatabank met daarin een aantal administratieve gegevens en energieprestatiedossiernummers van de werkzaamheden die in de afgelopen maand werden vergund en de werkzaamheden die in de afgelopen maand werden geschorst, geweigerd of vernietigd werden.

Bovendien zal stad Menen door het voeren van gerichte sensibilisatieacties de bevolking sensibiliseren om te kiezen voor rationeel energiegebruik. Naast algemene acties zal eveneens gekozen worden voor een specifieke doelgroepenbenadering, zoals eigen personeel, architecten, bouwheren,...

6.2 Acties

Actie 33: energieboekhouding opstarten en/of verder opvolgen

Stad Menen volgt in de stedelijke gebouwen met de grootste energieverbruiken een energieboekhouding op. De stad Menen streeft er naar een beleid te voeren dat erop gericht is om aan de hand van haar energiebeleid het milieu zo weinig mogelijk te belasten. Reeds van 14 stedelijke gebouwen wordt een energieboekhouding (Comeet, Eandis) bijgehouden: stadhuis Menen; gemeentehuis Lauwe; het cultuurcentrum CC De Steiger met bibliotheek en sportzaal; het zwembad; stedelijke academie beeld en kunst en stedelijke academie muziek en woord; jeugdlokalen Zuidstraat; Park Ter Walle; Hoeve Delaere (fase I en II); GBS Lauwe; GBS Rekkem; sporthal Lauwe; sporthal Rekkem en de site Technische Dienst (vroegere site Gaselwest). Voor de 12 publieke gebouwen groter dan 1000m², werd tegen 2009 een EPC opgemaakt. In de planperiode zal dit uitgebreid worden naar alle stedelijke gebouwen. Ook de energieboekhouding van de openbare verlichting, waaronder de monumentverlichting, parkeermeters en bushokjes wordt opgevolgd. Een quickscan van de openbare verlichting zal aantonen welke energiebesparingen hier nog kunnen gebeuren.

Doelgroep	Personeel, beheerders van de stedelijke gebouwen
Initiatiefnemer	Stadsbestuur
Betrokken actoren	Beheerders van de stedelijke gebouwen, AGB Woonbedrijf
Indicatoren	Aantal gebouwen met energieboekhouding
Timing	2010 - 2013
Begroting	De financiële middelen nodig voor deze actie worden opgenomen in de gewone werkingskosten.

Actie 34: doorlichting van de energieverbruiken van de bestaande gebouwen en (ver)bouw(ings)werken

De stad Menen streeft er naar een beleid te voeren dat erop gericht is om aan de hand van haar energiebeleid het milieu zo weinig mogelijk te belasten. Met de energiebehoefte zal dan ook rekening gehouden worden bij het uitvoeren van (ver)bouw(ings)werken. Een doorlichting van de energieverbruiken van de bestaande gebouwen kan eveneens leiden tot energiebesparende aanpassingen. Eveneens geven de EPC's weer welke de prioritaire energiebesparende maatregelen zijn die doorgevoerd dienen te worden. Het doel van het uitvoeren van doorlichtingen is het energieverbruik te minimaliseren door het vastleggen van concrete actiepunten om het energieverbruik te reduceren in het licht van de milieuzorg om de CO2 uitstoot te decimeren. Om energiebesparende maatregelen te nemen in bestaande gebouwen zal de stad volgens goedgekeurde begroting kredieten voorzien om besparingsmaatregelen door te voeren.

Doelgroep	Personeel
Initiatiefnemer	Stadsbestuur
Betrokken actoren	Beheerders van de stedelijke gebouwen
Indicatoren	Aantal uitgevoerde energiebesparende maatregelen
Timing	2010 - 2013
Begroting	Rekening houdend met de beschikbare kredieten zullen de nodige financiële middelen jaarlijks vastgelegd worden tijdens de begrotingsbespreking.

Actie 35: maatregelen ter bevordering van duurzame energievormen zoals zonne-energie

In het kader van rationeel energiegebruik is het in eerste instantie belangrijk dat geïnvesteerd wordt in energiezuinige producten (A-label en hoger) en dienen energieverliezen gereduceerd te worden (onnodige verwarming, goede isolatie, ondermeer van beglazing). Nadat deze maatregelen genomen zijn, kan een stap verder gegaan worden en kan gekozen worden voor duurzame zonne-energie. Er kan gekozen worden voor de opwarming van water via zonnewarmte door de installatie van zonneboiler. Er kan ook gekozen worden voor fotovoltaïsche zonnepanelen waarbij zonnecellen het licht rechtstreeks omzetten in energie. Doordat deze energievorm een zware investeringskost is, subsidiëren de energieleverancier en het Vlaams Gewest dergelijke initiatieven. Het stadsbestuur wil ook een duitje in het zakje doen en voorziet eveneens het verlenen van premies voor dergelijke initiatieven.

In 2004 werd een subsidiereglement ingevoerd waarbij een subsidie gegeven wordt aan initiatieven waarbij gebruik gemaakt wordt van zonne-energie. Er wordt een subsidie toegekend zowel voor de installatie van een zonneboiler als voor het gebruik van fotovoltaïsche zonnepanelen. De subsidieaanvragen in kader van dit reglement zullen in de planperiode verder opgevolgd worden.

Doelgroep	Bevolking
Initiatiefnemer	Stadsbestuur
Betrokken actoren	
Indicatoren	Aantal subsidieaanvragen
Timing	2010 en wordt jaarlijks bekeken
Begroting	50.000 euro voor 2010, wordt jaarlijks herbekeken bij begrotingsbesprekingen.

Actie 36: sensibiliseren bevolking door gerichte sensibilisatieacties

Het stadsbestuur wil zich inzetten om het rationeel energiegebruik te stimuleren. Precies daarom worden gerichte sensibilisatieacties gevoerd. De stad wil haar inwoners laten proeven van rationeel energiegebruik. Precies daarom wil de stad zich inzetten opdat de bevolking kennis zou maken met diverse maatregelen of kleine wijzigingen in het dagelijks handelen die een kleiner energiegebruik tot gevolg hebben. Via een specifiek doelgroepenbeleid zal getracht worden om de boodschap zeer direct te maken. In de planperiode worden diverse sensibilisatiecampagnes gevoerd aangaande rationeel energiegebruik, energiezuinig wonen en hernieuwbare energie specifiek gericht naar welbepaalde doelgroepen zoals eigen personeel, architecten, bouwheren, bedrijven, kansarmen,...

Doelgroep	Personeel, architecten, bouwheren,...
Initiatiefnemer	Stadsbestuur
Betrokken actoren	Bevolking
Indicatoren	Aantal sensibilisatieacties

Timing	2010 – 2013
Begroting	25.000 euro voor de planperiode

7. MOBILITEIT

7.1 Situering en beleid

De laatste decennia is de mobiliteit zeer sterk gegroeid. Dit is het gevolg van het toenemende autobezit en het stijgend vervoer over de weg. Het wagenpark in België stijgt met meer dan 2 % per jaar. Elk jaar komen er dus 90 000 auto's/vrachtwagens extra op de weg. Naast de absolute stijging van het aantal voertuigen, verhoogt ook nog het gebruik per voertuig. Het particulier vervoer geeft de mogelijkheid om grote afstanden te overbruggen tussen woonplaats en werkplaats, lange verplaatsingen te maken voor recreatieve doeleinden of om de productie van goederen te verplaatsen naar het buitenland. Vandaag wordt echter vastgesteld dat de grenzen van de (auto)mobiliteit stilaan bereikt worden en dat verdere groei tot onoplosbare problemen leidt. Dit uit zich in bereikbaarheid- en leefbaarheidproblemen en verkeersonveiligheid.

Het is in dit kader dat mobiliteit evenzeer als een milieuprobleem gesitueerd moet worden. Daarbij onderscheidt men enerzijds milieuproblemen veroorzaakt door de verhoogde gemotoriseerde verkeersstromen van personen en goederen. De emissie van ondermeer CO, NOx en vluchtige koolwaterstoffen heeft niet alleen negatieve gevolgen voor de gezondheid. Ook de natuur en infrastructuur hebben sterk te lijden onder de schadelijke uitstoot van uitlaatgassen. Anderzijds is er het belangrijke milieuprobleem van het barrière-effect. De infrastructuur nodig voor het verkeer en de bijbehorende lintbebouwing versnipperen de open ruimte in van elkaar afgesloten delen. Dit tast de biodiversiteit en het voortbestaan van soorten aan. Anderzijds onderscheidt men verschillende vormen van milieuhinder. Het verkeer zorgt voor een teveel aan licht, lawaai, trillingen en geurhinder. Dit alles tast de gezondheid en de kwaliteit van het leven aan.

Op 30 januari 2004 werd het mobiliteitsplan goedgekeurd door de gemeenteraad. Het mobiliteitsplan moet bijdragen tot het verminderen van de druk op het leefmilieu: lawaai, aantasting van natuur, vervuiling... Zo is het mobiliteitsplan gericht op duurzame mobiliteit en een leefbare stedelijke omgeving. De algemene uitgangshouding is het streven naar een duurzaam mobiliteitsbeleid. Het stimuleren van alternatieven voor het gemotoriseerd verkeer is de hoofddoelstelling. Nevendoelstelling binnen de milieudoelstellingen voor mobiliteit is de verbetering van de leefbaarheid. Het vermijden van files, lawaaihinder, luchtverontreiniging... en andere milieuproblemen behoren tot deze categorie.

Bij de strategische projecten (o.a. de ziekenhuissite en Decofrance-Delorsplein) is er aandacht voor multimodale ontsluiting, openbaar vervoer en trage verbindingen richting centrum. De sites moeten multimodaal en duurzaam ontsloten worden in functie van de verschillende doelgroepen: bestaande wegen behouden, trage verbindingen realiseren, vlotte verbindingen naar voorzieningen in nabijheid en naar het centrum. Ook de ontsluiting via het openbaar vervoer naar de sites is zeer belangrijk. Trage wegen richting centrum vanuit de sites moet de verkeersdruk in de omgeving beperken.

Bij de evaluatie van het circulatieplan wordt gewerkt volgens het STOP-principe met voorrang aan stappers en trappers en een vlotte doorstroming van het openbaar vervoer.

7.2 Acties

Actie 37: duurzaam mobiliteitsbeleid in eigen werking

Het stadsbestuur heeft een voorbeeldfunctie ten opzichte van de bevolking. Aangezien de belangrijke verkeersaders niet onder het beheer van de stad vallen en het stadsbestuur ook weinig bevoegdheden heeft wat betreft mobiliteit, is de voorbeeldfunctie des te belangrijker. Deze kan vervuld worden door in eigen werking een duurzaam mobiliteitsbeleid te voeren. Milieucriteria spelen een belangrijke rol bij uitbreiding van het wagenpark. De stad zal fietsen ter beschikking stellen voor korte dienstverplaatsingen. Het eigen personeel wordt gestimuleerd om te kiezen voor duurzame mobiliteitsvormen. Er wordt een fietsvergoeding uitbetaald aan het personeel dat kiest om met de fiets naar het werk te komen. De kosten van het openbaar vervoer voor woon-werkverkeer wordt terugbetaald aan het personeel. Eveneens is er een overdekte en beveiligde fietsstalling voorzien.

Doelgroep	Eigen personeel
Initiatiefnemer	Stadsbestuur
Betrokken actoren	personeel
Indicatoren	Evolutie van het jaarlijks aantal kilometers van het stedelijk wagenpark Evolutie in het woon-werkverkeer van het personeel
Timing	2010 -2013 en verder
Begroting	Rekening houdend met de beschikbare kredieten zullen de nodige financiële middelen jaarlijks vastgelegd worden tijdens de begrotingsbespreking

Actie 38: geluidshinder van verkeer zoveel mogelijk beperken binnen de bevoegdheid van de gemeente

Het milieu heeft erg te lijden onder het verplaatsingsgedrag van particulieren en bedrijven. Auto en vrachtwagen nemen een dominante plaats in. Geluidshinder, luchtvervuiling, lichtvervuiling, vernietiging van groen... zijn de kwalijke gevolgen. Door in het mobiliteitsbeleid meer aandacht te hebben voor het milieu zal het stadsbestuur trachten om deze negatieve effecten te reduceren.

Bij het uitstippelen van haar mobiliteitsbeleid zal het gemeentebestuur de knelpunten betreffende geluidshinder door het verkeer lokaliseren en waar mogelijk maatregelen nemen. Voor die wegen die buiten de bevoegdheden van de gemeente vallen, zal het gemeentebestuur in de eerste plaats aandringen bij de bevoegde instanties om brongerichte oplossingen uit te werken.

Doelgroep	Volledige bevolking
Initiatiefnemer	Stadsbestuur
Betrokken actoren	Agentschap Wegen en Verkeer
Indicatoren	Geluidsmetingen Aantal gehinderden
Timing	2010 - 2013
Begroting	Voor de uitvoering van deze actie wordt geen specifiek budget voorzien.

Actie 39: structurele maatregelen om het fiets- en voetgangersverkeer en het openbaar vervoer te bevorderen

De leefbaarheid van steden en gemeenten komt in het gedrang door het verkeer. De inrichting van de infrastructuur en de inplanting van de bedrijven, wijken, diensten kunnen een invloed hebben op de vervoerswijze keuze en de leefbaarheid van de omgeving. De wegen die het stadscentrum van Menen doorkruisen zitten overvol, wat een constante bron van geluidshinder vormt. Om de files te omzeilen worden sluiproutes gebruikt. De aanwezigheid van fietspaden, voetpaden en een functioneel openbaar vervoernetwerk kan het gebruik van deze modi doen toenemen. De leefbaarheid in woonwijken kan verbeterd worden door de inrichting van straten, snelheidsbeperkingen, het weren van (zwaar) verkeer en een goed fiets- en voetpadennetwerk. Via een aangenaam fietsroutenetwerk en aangename wegen wil het stadsbestuur het fietsgebruik en het voetgangersverkeer bevorderen. Bijkomende maatregelen dienen het openbaar vervoer eveneens aantrekkelijker maken. De milieuableider is lid van de Gemeentelijke Begeleidingscommissie Mobiliteit zodat de inbreng vanuit het oogpunt milieu wordt verzekerd.

Doelgroep	Volledige bevolking
Initiatiefnemer	Stadsbestuur
Betrokken actoren	Politie

Indicatoren	Tellingen van het aantal auto's Evolutie van de telgegevens in de tijd
Timing	2010 – 2013 en verder
Begroting	De financiële middelen nodig voor deze actie worden opgenomen in de gewone werkingskosten.

Actie 40: bevolking sensibiliseren om te kiezen voor duurzame mobiliteitsvormen

Het stadsbestuur wil zich inzetten om tot duurzame mobiliteitsvormen te komen. Precies daarom wil de stad diverse acties ondernemen om de bevolking te sensibiliseren om het leefmilieu in haar mobiliteitskeuzes zo weinig mogelijk te schaden of te belasten. Met het voeren van sensibilisatiecampagnes wordt de bevolking gesensibiliseerd om de wagen meer thuis te laten. Indien de bevolking immers de gewoonte zou creëren om meer met de fiets naar de stad te komen, kan de druk door het verkeer op de leefomgeving terug gedrongen worden. Dit leidt uiteraard tot een aangename leefomgeving in de stad die tal van voordelen biedt. Zo is er de lawaaioverlast maar eveneens de emissies die afnemen. Tijdens de planperiode zal stad Menen diverse gerichte informatie- en sensibilisatiecampagnes voeren, zoals o.a. over de milieu(on)vriendelijkheid van de wagen, informeren over gebruik van milieuvriendelijke vervoermiddelen, organiseren van actieve sensibilisatiecampagnes zoals 'Met belgerinkel naar de winkel', Ik Kyoto, Ecodriving, de fietsopleiding in samenwerking met de preventiedienst en de scholen en het informeren over het mobiliteitsbeleid dat door de stad gevoerd wordt.

Doelgroep	Volledige bevolking
Initiatiefnemer	Stadsbestuur
Betrokken actoren	Preventiedienst, scholen,...
Indicatoren	Steekproef van aantal wagens en aantal fietsen die in een bepaalde tijdsperiode langs een bepaald kruispunt passeren.
Timing	2010 - 2013
Begroting	8.000 euro voor planperiode

8. NATUUR

8.1 Situering en beleid

Menen ligt in het westen van het arrondissement Kortrijk. Rond de stad wordt het landschap gedomineerd door landbouw. Dit landbouwlandschap vormt een ruimte die de open ruimte behoefte van de inwoners kan invullen.

Er zijn op het grondgebied verschillende lineaire groenelementen aanwezig, denk maar aan de Leievallei, de beekvalleien en de oude spoorwegbedding. Dit zijn belangrijke structurerende elementen voor de groenstructuur. Deze structuren hebben echter te maken met een verstedelijkingsdruk of een dreigende verstedelijking.

Volgende groenelementen bevinden zich op het grondgebied:

- Binnen de Leievallei bevindt zich het stedelijk sportpark (4,5 ha). Door het intensieve gebruik kent dit sportpark weinig ecologische meerwaarde. Als tegenpool kent het reservaatje van 'De Poel' (1 ha), alhoewel sterk ingesloten, wel een grote ecologische waarde. Talrijke planten en dieren die aan het waterbiotoop gebonden zijn, komen hier voor.
- Alhoewel grotendeels op Frans grondgebied, moet de aanleg van het Leie-eiland op Halluin vermeld worden als een gebied om te verpozen in een groen kader.
- Op de restgronden van W & Z, gebruikt in het verleden als slibstort is een parkgebied in uitvoering. Hier wordt gewerkt met een open parkconcept met een verspreide aanplanting van inheemse struiken en bomen. Een eerste deel is reeds ingericht, maar nog niet toegankelijk (ca 5 ha).
- Ook de parkaanleg op een voormalige oude Leiearm aan de Noordkaai (nu als viswater in gebruik) (1 ha) heeft de karakteristieken van een groene ontmoetingsplaats aan de rand van de stad.
- De stedelijke parken in het centrum van Menen zijn het park Brouwerspark (1995)/park Ter Walle (3,7 ha) en het genaamde Bois de Boulogne (1 ha) met aansluitend de groenzone Oude Leielaan (2,1 ha). In 1997 werd eveneens het 'Serge Bertenpark' aangelegd (2,5 ha) met een afwisseling tussen gazon en struikengordel. Lokaal is binnen de stad en in de centra van Lauwe en Rekkem eveneens wijkgroen op diverse plaatsen ingepland. Bij nieuwe verkavelingen wordt park mee opgenomen in het concept van de verkaveling. Dit gebeurt ook bij de ontwikkeling van industrieterreinen.
- Andere toegankelijke groengebieden, die echter niet onmiddellijk aansluiten bij de centra of de kernen zijn het parkgebied De Notelaar (ingericht door W & Z), het Biezenveld met visvijvers (privaat maar toegankelijk) en het groengebied Oude Spoorwegzate (2ha).
- Tevens zijn nog een aantal groengebieden in ontwikkeling, zoals het Diefhondbos, aangeplant op een voormalig stort van MIROM, het stadsrandbos 'Preshoek' op de grens van Lauwe met Kortrijk (Marke), het Groenhof als wijkgroen (Menen) en de site Holcim (Bramier).

Als onderdeel van het landschapsbeleid is een landschapsatlas voor Vlaanderen gepubliceerd. In de landschapsatlas wordt het landschap geïnventariseerd aan de hand van het voorkomen van landschapskenmerken met erfgoedwaarde, de zogenaamde relictten. In Menen zijn als puntrelictten de Molen de Goede Hoop, meerdere hoeves (Hoeve Riemeers, Hoeve ter Triest, Goed te Kranenbroek, Goed ter Biest) en de dorpskern van Rekkem geselecteerd. Als lijnrelict worden de Oude Spoorwegberm Menen-Roeselare en de Leie geselecteerd. In Menen zijn eveneens twee relictzones, namelijk de Leievallei en de omgeving van de Kezelberg (slechts klein gedeelte op Menen).

In 1997 heeft de stad Menen een gemeentelijk natuurontwikkelingsplan goedgekeurd. Het GNOP was in de eerste plaats een verkenning van de ecologische potenties binnen de stad met bijhorend actieplan. De doelstellingen van het GNOP werden overgenomen in het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan. Voor het actieplan van het GNOP werden in Menen 5 projecten vooropgesteld:

- De Leievallei
- De beekvalleien (Krommebeek – spoorwegzate, Geluwebeek, Lauwe- en Palingbeek)
- Natuur in de stad (vestingsmuren, parken)
- Kleine landschapselementen
- Wegbermen

Om een zicht te krijgen op voornamelijk de floristische en landschappelijke waarde van de bermen op het grondgebied van Menen, gaf het stadsbestuur in 2000 een studiebureau opdracht om een snelinventarisatie van alle bermen uit te voeren en een beheersplan op te stellen voor de wegbermen die actueel en potentieel waardevol zijn. In totaal werden 181 km berm en 51 km langsgracht geïnventariseerd. Op 22 locaties werden detailvegetatieopnames opgemaakt. Het studiebureau adviseerde het stadsbestuur om in eerste instantie de waardevolle bermen en de bermen met goede potenties op een ecologische manier te maaien. Dit zijn een deel van de Bosweg, Brun Cornet, Groenestraat, Kortewaagstraat, Larstraat, een deel van de Meersweg, Paddestraat, Processiestraat, Bedevaartweg, Moorselestraat, Slingerstraat en een deel van de Triloystraat. Sedert juni 2001 worden deze bermen op een ecologische wijze beheerd.

In bepaalde gebieden verleent het stadsbestuur subsidies voor de aanleg en het onderhoud van bepaalde kleine landschapselementen. In agrarische gebieden, natuur- en parkgebieden en ontginningsgebieden met nabestemming landbouw (voor zover de ontginning gerealiseerd is of geen ingrijpende reliëfwijzigingen meer plaatsvinden), gebieden aangeduid in het G.N.O.P. actieplan (= Leievallei en enkele beekvalleien) en sedert 2009 akkers, weilanden en landschappelijk waardevolle percelen niet gelegen in hoger beschreven gebieden doch welke effectief een agrarische of ecologische functie vervullen en deel uitmaken van het landschap komen in aanmerking. De aanleg en onderhoud van veedrinkpoelen of amfibieënpoelen en de aanplant en onderhoud van hagen, houtkanten en knotbomen worden ondersteund. Eveneens wordt de aanplant van hoogstammen, hoogstamfruitbomen en inheemse struiken gestimuleerd door de verkoop van plantpakketten aan een sterk gereduceerde prijs. Landbouwers kunnen eveneens beheersovereenkomsten afsluiten voor het toepassen van agrarische gebruikswijzen die gericht zijn op of rekening houden met de instandhouding van

natuurwaarden eigen aan vochtige graslandgebieden of oevervegetaties. Natuurverenigingen kunnen tot slot beheersovereenkomsten afsluiten voor terreinen in eigen beheer.

8.2 Acties

Actie 41: opvolging en actualisering GNOP

Het GNOP van Menen dateert van 1997. Deze studie is dus niet zo recent. Het blijft echter een bruikbaar en nuttig document. In de planperiode wordt het GNOP geactualiseerd en worden de actiepunten uitgewerkt die nog niet gerealiseerd zijn.

Doelgroep	Bevolking
Initiatiefnemer	Stadsbestuur
Betrokken actoren	Natuurpunt
Indicatoren	Aantal uitgewerkte actiepunten
Timing	2010 - 2013
Begroting	5.000 euro actualisering Uitvoering acties: Rekening houdend met de beschikbare kredieten zullen de nodige financiële middelen jaarlijks vastgelegd worden tijdens de begrotingsbespreking.

Actie 42: toezicht op het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud

Voor diverse handelingen is een melding of een vergunning vereist in het kader van het natuurbehouddecreet. De stad Menen houdt toezicht op dit decreet. Zo kan een activiteit waarvoor een melding of een vergunning vereist is, enkel uitgevoerd worden indien geen vermijdbare schade aan de natuur kan ontstaan. In het geval van een vergunningsplichtige activiteit kan de vergunning geweigerd worden of kunnen er voorwaarden opgelegd worden om de schade te voorkomen, te beperken of te herstellen.

De stad Menen beschikt eveneens over een kapreglement. Zo is het vellen van bomen met een stamomtrek van tenminste dertig centimeter gemeten op één meter boven het maaiveld onderworpen aan dit reglement. Het doel is een ecologisch verantwoord natuur- en landschapsbeheer, dat zich richt op het behoud van de bestaande natuur- en landschapswaarden.

Doelgroep	Bevolking
Initiatiefnemer	Stadsbestuur
Betrokken actoren	Bevolking
Indicatoren	Aantal meldingen en vergunningen in kader natuurbehouddecreet Aantal kapvergunningen
Timing	2010 – 2013 en verder
Begroting	Voor de uitvoering van deze actie wordt geen specifiek budget voorzien.

Actie 43: inspanning leveren om de natuurwaarden en het landschap van de Leievallei te behouden en te versterken

De Leievallei is een samenhangende groene oase binnen een grensoverschrijdend verstedelijkt netwerk. Het structuurplan Vlaanderen neemt de Leievallei op als behorend tot de natuurlijke structuur op Vlaams niveau. Belangrijke natuurwaarden van de vallei situeren zich tussen Wevelgem en Menen. De oorspronkelijke valleigraslanden zijn of verdwenen of versnipperd. Wat overblijft wordt beïnvloed door een slechte milieukwaliteit. De Leievallei zal vanuit een integrale benadering aangepakt worden. Het project Rivierherstel Leie gaat de komende jaren in uitvoering in de Leievallei te Menen. Dit is een zeer kansrijk project voor herstel van biodiversiteit. Het stadsbestuur streeft daarbij in samenwerking met het Vlaams Gewest naar de meest ambitieuze opties rond natuurherstel, waardoor de belevingswaarde van het gebied op termijn ook voor de recreant het hoogst zal zijn.

Doelgroep	Volledige bevolking
Initiatiefnemer	Vlaamse Gewest, Provincie West-Vlaanderen
Betrokken actoren	Stadsbestuur, Leiedal
Indicatoren	

Timing	2010 en verder
Begroting	Rekening houdend met de beschikbare kredieten zullen de nodige financiële middelen jaarlijks vastgelegd worden tijdens de begrotingsbespreking.

Actie 44: inspanningen om binnen de mogelijkheden randstedelijke groengebieden, beekvalleien en specifiek landschappen te behouden en versterken

Het grondgebied wordt gekenmerkt door een gebrekkig aanbod aan groen- en natuurvoorzieningen. Behoud van natuurwaarden en landschappelijke kwaliteit waren niet de krachten die de ruimtelijke evolutie gedurende de laatste 30 jaar gestuurd hebben. Dit uit zich in een sterk versnipperde toestand waarbij natuur veeleer als relict of toevallig restproduct terug te vinden is. Door het uitbouwen van randstedelijke groengebieden, beekvalleien en specifieke landschappen kunnen natuurwaarden en de landschappelijke kwaliteit versterkt worden.

Een randstedelijk groengebied in ontwikkeling is het stadsrandbos Preshoek op de grens van Lauwe met Aalbeke en Marke. Het stadsrandbos wordt uitgebouwd als een afwisseling van beboste delen met open percelen zodat een afwisseling bekomen wordt in de belevings- en gebruikswaarde. Een potentiële ontwikkeling is er naar randstedelijk groengebied voor het landschap voor de grenspost Rekkem-Ferrain. De bedoeling hierbij is een grensoverschrijdend parkconcept uit te voeren. Binnen Menen wordt eveneens werk gemaakt van de recreatief-ecologische inrichting van de vallei van de Geluwebeek als een stedelijk natuurgebied in samenwerking met Natuurpunt. Hierbij biedt Menen ondersteuning. Dezelfde oefening kan gebeuren voor andere beekvalleien zoals onder andere de Knokbeekvallei als natuurverbindingsgebied (actie deelbekkenbeheerplan). Voor Rekkem liggen hier potenties voor de Rekkembeek en de Palingbeek.

Er zal over gewaakt worden dat 'storende' ruimtelijke ingrepen zoals bedrijven, bedrijventerreinen, woonkorrels, landbouwconstructies,..., ingepast worden in het landschap door bv het opleggen van een landschappelijke inkleding in de bouwvergunning.

Doelgroep	Bevolking
Initiatiefnemer	Vlaams Gewest, stadsbestuur, Provincie, grensoverschrijdend overleg
Betrokken actoren	Vlaams Gewest, stadsbestuur, Provincie, grensoverschrijdend overleg
Indicatoren	
Timing	2010 en verder

Begroting	Rekening houdend met de beschikbare kredieten zullen de nodige financiële middelen jaarlijks vastgelegd worden tijdens de begrotingsbespreking.
------------------	---

Actie 45: bij het aansnijden van woongebieden wordt een groenstructuur op buurt- en wijkniveau uitgebouwd

Binnen de stad Menen zijn een aantal parken gelegen, uitbreiding van deze bestaande parken is niet mogelijk. Ook is er niet meteen ruimte voor nieuwe stadsparken. Deze stadsparken vervullen toch een belangrijke functie. Vanuit de principes van harmonisch parkbeheer worden meerdere functies van dit groen in evenwicht met elkaar uitgebouwd. Bij het aansnijden van woongebieden is het uitbouwen van een groenstructuur op buurt- en wijkniveau belangrijk. Hiervoor zal ruimte voorzien worden voor gemeenschappelijk groen (speelgroen, zachte verbindingen, structureel groen).

Doelgroep	Bevolking
Initiatiefnemer	Dienst Ruimtelijk Ordening
Betrokken actoren	Technische Dienst, Groendienst, Milieudienst
Indicatoren	Aantal en oppervlakte
Timing	2010 en verder
Begroting	Voor de uitvoering van deze actie wordt geen specifiek budget voorzien.

Actie 46: subsidies en stimuleren van bevordering van ecologische waarden

In het GNOP werden er een aantal subsidiereglementen voorgesteld en weerhouden inzake natuurbehoud en ontwikkeling. Zo worden plantpakketten aangeboden aan sterk verminderde prijs. Er worden eveneens subsidies gegeven voor de aanleg van veedrinkpoelen, het aanplanten van knotwilgen en het onderhoud van kleine landschapselementen. Sedert 2004 worden eveneens subsidies verleend voor de aanleg van groendaken. Beheersovereenkomsten worden gepromoot bij de landbouwers en aangeboden aan natuurverenigingen.

Doelgroep	Volledige bevolking
------------------	---------------------

Initiatiefnemer	Stadsbestuur
Betrokken actoren	
Indicatoren	Aantal subsidieaanvragen Aantal afgesloten beheersovereenkomsten
Timing	2010 en verder
Begroting	40.000 euro voor de planperiode

Actie 47: ecologisch beheren bermen

In 2000 werd het bermbeheersplan opgemaakt. Sedert juni 2001 worden de meest waardevolle bermen van het grondgebied ecologisch beheerd. In de planperiode zal dit beleid behouden blijven en waar opportuun, uitgebreid worden. Er wordt overgegaan tot herstel van wegbermen en houtkanten als corridors voor natuur. Hiervoor wordt in overleg met Natuurpunt bepaald welke bermen het meest potentieel bezitten om biodiversiteit te verhogen en dus eerst worden aangepakt. De doelstelling van deze actie is enerzijds de soortenrijkdom verhogen in zowel flora of fauna, als een verhoging realiseren van de landschappelijke waarden. Tevens spelen veiligheidsaspecten een belangrijke rol. Om dit op alle niveaus te verwezenlijken, wordt een veelzijdig en rijk gestructureerd bermbeheer gevoerd.

Doelgroep	Volledige bevolking
Initiatiefnemer	Stadsbestuur
Betrokken actoren	Natuurpunt
Indicatoren	Inventarisatie Aantal km ecologisch beheerde berm
Timing	2010 en verder
Begroting	Rekening houdend met de beschikbare kredieten zullen de nodige financiële middelen jaarlijks vastgelegd worden tijdens de

	begrotingsbespreking.
--	-----------------------

Actie 48: uitbouwen netwerk van trage wegen

Er dienen een aantal recreatieve assen aangeduid te worden die het open gebied ontsluiten voor het recreatieve verkeer van fietsers en wandelaars. Op deze manier ontstaat een netwerk van trage wegen. De stad wil een regionaal fietsnetwerk ondersteunen en verder uitbouwen met een aantal lokale verbindingen waarbij de randstedelijke groengebieden (Leievallei, stadsrandbos, grenspost Rekkem- Ferrain) met elkaar verbonden worden door open ruimte verbindingen en recreatieve routes. De gemeente ijvert voor de instandhouding en het onderhoud van trage wegen. Om gemotoriseerd verkeer tegen te gaan wordt verharding en verbreding vermeden. Het stadsbestuur ijvert er voor om minstens 1 trage weg per jaar te herstellen en gemakkelijk toegankelijk te maken voor de gebruikers en waar mogelijk nieuwe te creëren.

Doelgroep	Bevolking
Initiatiefnemer	Stadsbestuur
Betrokken actoren	Landeigenaars naast trage wegen
Indicatoren	Aantal km trage wegen
Timing	2010 en verder
Begroting	120.000 euro voor de planperiode

Actie 49: aanbieden educatief materiaal

Bewustmaking op jonge leeftijd met betrekking tot de natuurlijke omgeving is zeer belangrijk, zodat in de toekomst de zorg voor de natuurlijke omgeving verder gezet wordt. Daarom biedt stad Menen educatief materiaal aan door middel van het uitlenen van de Provinciale boskoffer, kabouterpad en landschapskoffer aan scholen en de stedelijke natuurfietszak aan de scholen en gezinnen.

Doelgroep	Scholen, gezinnen
Initiatiefnemer	Stadsbestuur

Betrokken actoren	
Indicatoren	Aantal uitgeleend educatief materiaal
Timing	2010 en verder
Begroting	De financiële middelen nodig voor deze actie worden opgenomen in de gewone werkingskosten.

Actie 50: initiatieven om natuurbeleving en de participatie van de bevolking te bevorderen

Het stadsbestuur zal eveneens tal van initiatieven nemen opdat de bevolking de belevingswaarde van een natuurlijke omgeving zou (her)waarderen. Zo zal tijdens de planperiode deelgenomen worden aan initiatieven zoals de 'Dag van het Park', de 'Dag van de Natuur',... Bovendien zijn er ook acties ter verbetering van de biodiversiteit zoals het ondersteunen van de inzet van landschapsbedrijfsplannen voor landbouwbedrijven binnen de Leievallei. In samenwerking met de Provincie wordt bekeken om de aan te leggen bufferbekkens natuurvriendelijk uit te rusten.

Doelgroep	Verenigingen, scholen, bevolking
Initiatiefnemer	Stadsbestuur
Betrokken actoren	Scholen, diverse verenigingen, Natuurpunt Wevelgem-Menen, De Gezinsbond, de bevolking, Provincie
Indicatoren	Aantal initiatieven
Timing	2010 en verder
Begroting	Landschapsbeheerplannen: 15.000 euro voor de planperiode Rekening houdend met de beschikbare kredieten zullen de nodige financiële middelen jaarlijks vastgelegd worden tijdens de begrotingsbespreking.

Actie 5 I: uitbouwen lokale en bovenlokale natuurgebieden

De stad wil zijn bestaande natuurgebieden verder uitbouwen en waar mogelijk de oppervlakte uitbreiden in samenwerking met partners zoals Natuurpunt. Er wordt een gemeentelijk subsidiereglement voor aankoop van natuurgebieden ingesteld, waarbij Meneen een deel van de restfinanciering van de aankoop op zich neemt. Hiervoor wordt jaarlijks een bedrag vastgesteld.

Doelgroep	Bevolking
Initiatiefnemer	Stadsbestuur
Betrokken actoren	Natuurpunt
Indicatoren	Aankopen van natuurgebied
Timing	2010 – 2013
Begroting	12.000 euro voor de planperiode

9. BODEM

9.1 Situering en beleid

9.1.1 Bodemverontreiniging

Bodemverontreiniging komt voor in situaties waarbij door menselijke activiteiten milieugevaarlijke stoffen, zoals pesticiden, organische stoffen, koolwaterstoffen en zware metalen, in de bodem terecht komen en deze negatief beïnvloeden.

Een speciaal aandachtspunt voor bodemverontreiniging op gemeentelijk niveau gaat naar particuliere stookolietanks. Oudere ondergrondse stookolietanks vormen een probleem in gans Vlaanderen. Veel van deze tanks hebben nog nooit een controle ondergaan op eventuele lekken. Veelal werden zij bij het buiten gebruik stellen niet voldoende leeggemaakt, laat staan, gereinigd. Dit vormt zowel voor het grondwater als voor de bodem een continue bedreiging.

In het kader van de Vlarebo-wetgeving beantwoordt de gemeente jaarlijks enkele honderden informatievragen, vooral van notarissen, rond mogelijke bodemverontreiniging. Er zijn ook heel wat informatievragen rond grondverzet. De gemeente tracht voor deze vragen naar best vermogen de nodige opzoekingen te doen en zo accuraat mogelijke informatie te geven. Hiervoor wordt een register bijgehouden van de gekende verontreinigde gronden en wordt er gebruik gemaakt van de milieusoftware CEMOS.

Bij de aankoop en verkoop van eigen gronden zal het stadsbestuur aandacht hebben voor deze problematiek en indien er risicoactiviteiten plaatsvonden, het initiatief nemen om een bodemonderzoek uit te voeren. De regelgeving met betrekking tot grondverzet wordt nauwkeurig toegepast door stad Menen.

9.1.2 Erosiebestrijding

Erosie is het losmaken, de opname, het transport en de afzetting van bodemdeeltjes door water en/of wind. Ook het bewerken van bodem kan erosie veroorzaken. Erosie door water uit regen en afstromingen en bewerkingserosie zijn de meest voorkomende erosievormen in Vlaanderen en komen voor op bijna alle hellende akkergronden.

De Vlaamse regering keurde het subsidiëringbesluit goed op 7 december 2001 voor het uitvoeren van kleinschalige erosiebestrijdingsmaatregelen door gemeenten. Voor de opmaak van een gemeentelijk erosiebestrijdingsplan en het uitvoeren van erosiebestrijdingswerken kan de gemeente subsidie ontvangen. Vanaf 1 januari 2005 kunnen erosiebestrijdingswerken enkel gesubsidieerd worden indien de werken kaderen in een door de administratie goedgekeurd erosiebestrijdingsplan.

Momenteel is het erosiebestrijdingsplan voor de gemeente in opmaak. Hiervoor doet het stadsbestuur beroep op een studiebureau.

9.2 Acties

Actie 52: sensibiliseren omtrent stookolietanks en toepassing van het bodemsaneringsdecreet

Oudere ondergrondse stookolietanks vormen een probleem in gans Vlaanderen. Veel van deze tanks hebben nog nooit een controle ondergaan op eventuele lekken. Veelal werden zij bij het buiten gebruik stellen niet voldoende leeggemaakt, laat staan, gereinigd. Dit vormt zowel voor het grondwater als voor de bodem een continue bedreiging. Via de gemeentelijke website en de stadskrant Leifdraad worden de mensen bewust gemaakt van de gevaren van een ondergrondse stookolietank die niet conform de code van goede praktijk buiten werking is gesteld en gesensibiliseerd over de verplichtingen en mogelijkheden voor oude stookolietanks. Bovendien worden de burgers gesensibiliseerd omtrent de verplichtingen gesteld in het bodemsaneringsdecreet.

Doelgroep	Bevolking
Initiatiefnemer	Stadsbestuur
Betrokken actoren	
Indicatoren	Aantal sensibiliserende teksten
Timing	2010 - 2013
Begroting	Voor de uitvoering van deze actie wordt geen specifiek budget voorzien.

Actie 53: uitvoeren verplichtingen bodemdecreet en VLAREBO

In het kader van de Vlarebo-wetgeving beantwoordt de gemeente jaarlijks enkele honderden informatievragen, vooral van notarissen, rond mogelijke bodemverontreiniging. Er zijn ook heel wat informatievragen rond grondverzet. De gemeente tracht voor deze vragen naar best vermogen de nodige opzoekingen te doen en zo accuraat mogelijke informatie te geven. Hiervoor wordt een register bijgehouden van de gekende verontreinigde gronden en wordt er gebruik gemaakt van de milieusoftware CEMOS. Bij de aankoop en verkoop van eigen gronden zal het stadsbestuur aandacht hebben voor deze problematiek en indien er risicoactiviteiten plaatsvonden, het initiatief nemen om een bodemonderzoek uit te voeren. De regelgeving met betrekking tot grondverzet wordt nauwkeurig toegepast door stad Menen.

Doelgroep	Inwoners, notarissen, bedrijven
Initiatiefnemer	Stadsbestuur

Betrokken actoren	OVAM, Dienst Ruimtelijke Ordening, Dienst Mobiliteit en Wegen
Indicatoren	Aantal informatievragen Aantal grondverzetten
Timing	2010 en verder
Begroting	Voor de uitvoering van deze actie wordt geen specifiek budget voorzien.

Actie 54: opmaak en uitvoeren erosiebestrijdingplan

Voor de opmaak van een gemeentelijk erosiebestrijdingplan en het uitvoeren van erosiebestrijdingwerken kan de gemeente subsidie ontvangen. Vanaf 1 januari 2005 kunnen erosiebestrijdingwerken enkel gesubsidieerd worden indien de werken kaderen in een door de administratie goedgekeurd erosiebestrijdingplan. Momenteel is het erosiebestrijdingplan voor de gemeente in opmaak. Hiervoor doet het stadsbestuur beroep op een studiebureau. Door veldwerk en een enquête bij de landbouwers wordt bekeken welke de plaatsen zijn die gevoelig zijn voor erosie en welke maatregelen getroffen dienen te worden.

Doelgroep	Inwoners, landbouwers
Initiatiefnemer	Stadsbestuur
Betrokken actoren	Landbouwers, Arcadis, PROCLAM
Indicatoren	Aantal uitgevoerde erosiebestrijdingwerken
Timing	2010 – 2011 opmaak en goedkeuring plan 2012 uitvoeren van de eerste erosiebestrijdingwerken
Begroting	Rekening houdend met de beschikbare kredieten zullen de nodige financiële middelen jaarlijks vastgelegd worden tijdens de begrotingsbespreking.

10. DUURZAME ONTWIKKELING

10.1 Situering en beleid

Een duurzame ontwikkeling is een ontwikkeling die tegemoet komt aan de noden van het heden zonder de behoeftevoorziening van de komende generaties in het gedrang te brengen. Duurzame ontwikkeling heeft betrekking op de samenhang tussen milieukwaliteit en de maatschappelijke ontwikkelingen. Sociaaleconomische ontwikkelingen putten het milieu uit en omgekeerd tasten milieuproblemen de maatschappelijke en economische functies aan. Op lange termijn is de sociaaleconomische ontwikkeling afhankelijk van een goede milieukwaliteit. Hierin vormt milieubeleid een belangrijke schakel. Milieuoverwegingen dienen steeds geïntegreerd te worden binnen andere beleidsdomeinen zoals ruimtelijke ordening, landbouw, verkeer en economie.

Hoewel de aandacht voor milieu en klimaat, ethisch consumeren of fair trade de laatste jaren is toegenomen, blijkt er toch een groot verschil te bestaan tussen wat een burger denkt en wat diezelfde burger/consument koopt in de winkel. Attitudes en gedrag stemmen vaak niet overeen. Allerlei drempels staan een duurzaam (aankoop)gedrag in de weg.

Stad Menen heeft als doel een duurzamer lokaal beleid te voeren. In de eerste plaats betekent dit dat de eigen stadsdiensten duurzaamheid een belangrijke plaats inneemt, zodat de stad haar voorbeeldfunctie ten volle kan uitdragen. Het is ook belangrijk om de verschillende doelgroepen kennis te laten maken met de duurzaamheidgedachte. De stad tracht dit te doen door de betrokkenheid te vergroten en ruimte te maken voor participatie, sensibilisatie en informatieverstrekking.

10.2 Acties

Actie 55: promotie lokale producten

Lokale productie ondersteunt niet alleen de lokale producenten, maar zorgt ook voor een lagere milieukost bij het vervoer van voeding. Door het eten van seizoensgebonden, lokale producten wordt er minder broeikasgas uitgestoten. Het stadsbestuur werkt mee met campagnes zoals o.a. de 'Bioweek' en promoot deze bij de bevolking.

Doelgroep	Bevolking
Initiatiefnemer	Provincie, Bioforum, ...
Betrokken actoren	Stadsbestuur, lokale producenten, bioboerderij
Indicatoren	Aantal initiatieven ter promotie
Timing	2010 – 2013

Begroting	Voor de uitvoering van deze actie wordt geen specifiek budget voorzien.
------------------	---

Actie 56: fair trade

Eerlijke handel bevordert de duurzame ontwikkeling in de internationale handel, met name bij de export van arme landen naar rijke Westerse landen. Fair trade betekent dat bijvoorbeeld koffieboeren, cacao-boeren of bananenboeren in Latijns-Amerika, Afrika en Zuidoost-Azië een eerlijke prijs krijgen voor hun exportproducten. Een prijs die in verhouding staat tot de werkelijke productiekosten, en niet een prijs die wordt bepaald door de verhoudingen op de internationale markt. Fair trade producten dienen daarnaast te voldoen aan strenge milieueisen. Het stadsbestuur Mene ondersteunt dit initiatief en gebruikt fair trade producten op recepties en vergaderingen en neemt hierin een voorbeeldfunctie in.

Doelgroep	Bevolking, personeel
Initiatiefnemer	Stadsbestuur
Betrokken actoren	Oxfam Wereldwinkel
Indicatoren	Aantal recepties met fair trade producten
Timing	2010 en verder
Begroting	De financiële middelen nodig voor deze actie worden opgenomen in de gewone werkingskosten.

Actie 57: duurzaam bouwen en wonen

Duurzaam bouwen en wonen is meer dan alleen zonnepanelen op je dak. Het heeft onder meer te maken met de ruimte die je in beslag neemt, de manier waarop je naar je werk pendelt, de hoeveelheid energie en water die je dagelijks gebruikt en de keuze voor milieuverantwoorde en gezonde (bouw)materialen. De stad engageert zich om bij bouwen of verbouwen, waar mogelijk, duurzame materialen te gebruiken. De bevolking wordt bewust gemaakt over duurzaam bouwen door sensibiliseren via de website en de stadskrant Lei€draad. De betrokken ambtenaren vormen zich in duurzaam bouwen (o.a. cursus Energiezuinig bouwen) en gebruiken hun kennis zowel intern in de eigen werking, alsook extern om de burger te informeren.

Doelgroep	Bevolking
------------------	-----------

Initiatiefnemer	Stadsbestuur
Betrokken actoren	Milieudienst, Ruimtelijke Ordening, Huisvesting
Indicatoren	Aantal sensibilisatieacties
Timing	2010 – 2013
Begroting	De financiële middelen nodig voor deze actie worden opgenomen in de gewone werkingskosten.

LIJST ACTIES

Actie 1: de bevolking stimuleren via initiatieven om optimaal aan afvalpreventie te doen	22
Actie 2: aanbieden thuiscompostering als alternatief	23
Actie 3: logistieke ondersteuning wijkcompostering	23
Actie 4: de selectieve inzameling van afvalstoffen verder zetten en optimaliseren	24
Actie 5: sensibiliseren en controle tegen illegaal ontwijkgedrag zoals zwerfvuil en sluikestort	25
Actie 6: stad Menen zal zich inspannen om de stad rein te houden	26
Actie 7: bladkorven	26
Actie 8: afvalarme evenementen	27
Actie 9: hergebruik van afvalstoffen stimuleren	28
Actie 10: Asbest sensibilisatie en inzameling	28
Actie 11: aankoop kantoorbenodigdheden	30
Actie 12: aankoop informatica	31
Actie 13: introductie milieuvriendelijke producten	31
Actie 14: gebruik van secundaire grondstoffen	32
Actie 15: wagenpark	33
Actie 16: duurzaam gebruik hout	33
Actie 17: sensibilisatie bevolking milieuvriendelijk consumeren	34
Actie 18: interne sensibilisatie	34
Actie 19: verder afbouwen pesticidengebruik	37
Actie 20: medewerking aan boven- of intergemeentelijke planningsprocessen met betrekking tot waterlopen	38
Actie 21: sensibilisatie en maatregelen ter bevordering van het rationeel watergebruik	38

Actie 22: duurzaam (grond)waterverbruik milieuvergunningen	39
Actie 23: subsidiereglement	40
Actie 24: kwantitatief waterbeheer	40
Actie 25: uitbouwen doeltreffend rioolbeheer	41
Actie 26: herwaardering grachtenstelsel	42
Actie 27: biomonitoring	45
Actie 28: sensibilisatie inzake geluid-, geur-, en lichthinder	45
Actie 29: klachten invoeren en opvolgen via MKROS	46
Actie 30: toezicht op inrichtingen	47
Actie 31: geluidsnormen evenementen	47
Actie 32: verder opvolgen dossiers aangaande bodem- en luchtverontreiniging door PCB en dioxines	48
Actie 33: energieboekhouding opstarten en/of verder opvolgen	50
Actie 34: doorlichting van de energieverbruiken van de bestaande gebouwen en (ver)bouw(ings)werken	51
Actie 35: maatregelen ter bevordering van duurzame energievormen zoals zonne-energie	51
Actie 36: sensibiliseren bevolking door gerichte sensibilisatieacties	52
Actie 37: duurzaam mobiliteitsbeleid in eigen werking	55
Actie 38: geluidshinder van verkeer zoveel mogelijk beperken binnen de bevoegdheid van de gemeente	55
Actie 39: structurele maatregelen om het fiets- en voetgangersverkeer en het openbaar vervoer te bevorderen	56
Actie 40: bevolking sensibiliseren om te kiezen voor duurzame mobiliteitsvormen	57
Actie 41: opvolging en actualisering GNOP	60
Actie 42: toezicht op het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud	60
Actie 43: inspanning leveren om de natuurwaarden en het landschap van de Leievallei te behouden en te versterken	61
Actie 44: inspanningen om binnen de mogelijkheden randstedelijke groengebieden, beekvalleien en specifiek landschappen te behouden en versterken	62

Actie 45: bij het aansnijden van woongebieden wordt een groenstructuur op buurt- en wijkniveau uitgebouwd	63
Actie 46: subsidies en stimuleren van bevordering van ecologische waarden	63
Actie 47: ecologisch beheren bermen	64
Actie 48: uitbouwen netwerk van trage wegen	65
Actie 49: aanbieden educatief materiaal	65
Actie 50: initiatieven om natuurbeleving en de participatie van de bevolking te bevorderen	66
Actie 51: uitbouwen lokale en bovenlokale natuurgebieden	67
Actie 52: sensibiliseren omtrent stookolietanks en toepassing van het bodemsaneringsdecreet	69
Actie 53: uitvoeren verplichtingen bodemdecreet en VLAREBO	69
Actie 54: opmaak en uitvoeren erosiebestrijdingplan	70
Actie 55: promotie lokale producten	71
Actie 56: fair trade	72
Actie 57: duurzaam bouwen en wonen	72